LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTRO

Į S A K Y M A S
DĖL VIDAUS REIKALŲ STATUTINIŲ ĮSTAIGŲ RIKIUOTĖS IR CEREMONIJŲ STATUTO PATVIRTINIMO

2006 m. rugsėjo 7 d. Nr. 1V-355
Vilnius

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto (Žin., 2003, Nr. 42-1927; 2004, Nr. 167-6105, Nr. 171-6296, Nr. 188-7000; 2006, Nr. 72-2681, Nr. 87-3412) 46 straipsnio 2 dalimi:

1. T v i r t i n u Vidaus reikalų statutinių įstaigų rikiuotės ir ceremonijų statutą (pridedama).

2. P a v e d u vidaus reikalų statutinių įstaigų vadovams pagal savo kompetenciją kontroliuoti šio įsakymo vykdymą.

3. N u s t a t a u, kad vidaus reikalų statutinių įstaigų vadovai, remdamiesi šio įsakymo 1 punktu patvirtinto statuto priedais, gali patvirtinti rikiuotės bei ceremonijų metu pareigūnų atliekamų judesių su tarnybinėmis uniformomis, kurių aprašymai patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 748 (Žin., 2004, Nr. 95- 3512), pavyzdžius.

4. Įsakymas įsigalioja nuo 2006 m. lapkričio 1 d.

VIDAUS REIKALŲ MINISTRAS RAIMONDAS ŠUKYS

_____

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro
2006 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. 1V-355

VIDAUS REIKALŲ STATUTINIŲ ĮSTAIGŲ RIKIUOTĖS IR CEREMONIJŲ STATUTAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vidaus reikalų statutinių įstaigų rikiuotės ir ceremonijų statutas (toliau – statutas) nustato rikiuotės ir ceremonijų principus bei ypatumus vidaus reikalų statutinėse įstaigose.

2. Vidaus reikalų statutinių įstaigų pareigūnai (toliau – pareigūnai) statuto nuostatomis vadovaujasi tiek, kiek tai būtina rikiuotėms ir ceremonijoms vykdyti. Pareigūnai, dirbantys pamainomis, statuto nuostatomis gali vadovautis tarnybos metu pagal vidaus reikalų centrinių įstaigų vadovų nustatytą tvarką.

3. Pagrindinės statuto sąvokos:

Ceremonijos rikiuotės linija – linija, kurioje visada stovi pirma padalinių pareigūnų eilė.

Dvieilė (trieilė) – tai rikiuotė, kurioje vienos eilės pareigūnai stovi už kitos eilės pareigūnų statuto ar vado nustatytu nuotoliu. Eilės vadinamos pirmąja, antrąja ir trečiąja. Rikiuotei apsisukus, eilių pavadinimai nesikeičia.

Eilė – vienas šalia kito stovintys pareigūnai (rikiuotės vienetai, transporto priemonės).

Greta – du pareigūnai, stovintys dvieilėje rikiuotėje vienas už kito. Jei antrojoje eilėje pareigūno nėra, tokia greta vadinama dalinė. Dvieilei rikiuotei apsisukus, dalinės gretos pareigūnas pereina į priekinę eilę.

Frontas – rikiuotės priešakys.

Nuotolis – atstumas tarp dviejų pareigūnų (rikiuotės vienetų, transporto priemonių) į rikiuotės ilgį.

Pavaldinys – pareigūnas, tiesiogiai pavaldus vadui.

Rikiavimas – veiksmai, kuriais sudaroma ar keičiama rikiuotė.

Rikiuotė – statute nustatyta pareigūnų ir vienetų išdėstymo bendriems veiksmams tvarka.

Rikiuotės ilgis – atstumas nuo pirmosios iki paskutinės eilės.

Rikiuotės plotis – atstumas tarp sparnų galų.

Rikiuotės vadas – pareigūnas, paskirtas vadovauti rikiuotei ceremonijų ir rikiuotės apžiūrų metu.

Rikiuotės vienetas – rikiuotės sudedamoji dalis (du ir daugiau pareigūnų), kuri sudaro rikiuotę.

Skleistinė rikiuotė – pareigūnų (rikiuotės vienetų) išdėstymas fronto linija.

Sparnas – rikiuotės dešinysis arba kairysis šonas. Rikiuotei pasisukus ar apsisukus, sparnų pavadinimai nesikeičia.

Tarpas – atstumas tarp dviejų pareigūnų (rikiuotės vienetų, transporto priemonių) į rikiuotės plotį.

Taktas – ritmo vienetas, ciklinio veiksmo dalis.

Užnugaris – frontui priešinga rikiuotės pusė.

Vadas (viršininkas) – pareigūnas, paskirtas vadovauti padaliniui ar kitam struktūriniam vienetui.

Vora – rikiuotė, kurioje pareigūnai (rikiuotės vienetai, transporto priemonės) stovi vienas už kito (yra vora po vieną, vora po du, vora po tris ir daugiau).

Kitos statute vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, apibrėžtas Vidaus tarnybos statute, patvirtintame Vidaus tarnybos statuto patvirtinimo įstatymu (Žin., 2003, Nr. 42-1927).

II. VIDAUS REIKALŲ STATUTINIŲ ĮSTAIGŲ PAREIGŪNŲ RIKIUOTĖS

I. PAREIGŪNŲ PAREIGOS RIKIUOTĖJE

4. Rikiuotės vieneto vadas privalo:

4.1. nurodyti rikiavimosi vietą, laiką, rikiuotės rūšį ir uniformą, ginkluotę;

4.2. žinoti ir patikrinti savo padalinio pareigūnų skaičių, ginkluotės kiekį ir būklę;

4.3. patikrinti pavaldinių išvaizdą;

4.4. palaikyti drausmę, reikalauti, kad komandos ir signalai būtų vykdomi tiksliai, o pavaldiniai veiktų darniai;

4.5. žygio pėsčiomis metu arba vykstant transporto priemonėmis išlaikyti nustatytą atstumą tarp dviejų pareigūnų (transporto priemonių) į rikiuotės ilgį, greitį, kontroliuoti, kad būtų laikomasi Kelių eismo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1950 (Žin., 2003, Nr. 7-263).

5. Pareigūnas privalo:

5.1. dėvėti tvarkingą uniformą;

5.2. visada būti su tvarkinga šukuosena, ūsais ar barzda, jei juos nešioja;

5.3. žinoti savo vietą rikiuotėje, mokėti greitai ir netriukšmaudamas atsistoti, laikytis nustatytų tarpų bei nuotolių, saugumo taisyklių;

5.4. be vado leidimo neišeiti iš savo vietos rikiuotėje, nesikalbėti, nerūkyti, nekramtyti, atidžiai klausytis komandų, greitai ir tiksliai jas vykdyti ir netrukdyti tai daryti kitiems.

II. RIKIUOČIŲ STRUKTŪRA

6. Vidaus reikalų statutinių įstaigų padaliniai rikiuojami grupėmis, būriais ir kuopomis.

7. Vidaus reikalų statutinėse įstaigose rikiuotės sudaromos iš:

7.1. grupių (skyrių, pamainų, grandžių) (iki 19 pareigūnų);

7.2. būrių (nuo 20 iki 30 pareigūnų);

7.3. kuopų (užkardų) (nuo 31 iki 130 pareigūnų).

8. Bendrose vidaus reikalų statutinių įstaigų, kitų teisėsaugos institucijų ar karinių vienetų rikiuotėse padaliniai rikiuojami pagal iš anksto suderintą scenarijų.

9. Skleistinė rikiuotė gali būti eilė, dvieilė, trieilė ar vorų eilė (1 priedas). Ši rikiuotė taikoma pareigūnų bendriems veiksmams pratybų, ceremonijų, tarnybų skirstymo ir apžiūrų metu.

10. Eilė, dvieilė, trieilė skleistinė rikiuotė gali būti išretintoji arba tankioji:

10.1. išretintoji rikiuotė – kai tarpai tarp pareigūnų yra per ištiestos kairės rankos ilgį arba didesni, nustatyti vado nuožiūra (2 priedas), o nuotolis yra didesnis nei vienas žingsnis;

10.2. tankioji rikiuotė – kai tarpas tarp pareigūnų yra per atremtos į juosmenį rankos plotį (2 priedas), o nuotolis yra per vieną žingsnį arba per ištiestos prieš save kairės rankos, uždėtos ant priekyje stovinčio pareigūno kairiojo peties, ilgį.

11. Žygio rikiuotė – tai pareigūnų išdėstymas vora į rikiuotės ilgį. Pareigūnai gali būti išdėstyti vora po vieną, vora po du, vora po tris ir daugiau (3 priedas). Ši rikiuotė yra taikoma vienetui keičiant savo buvimo vietą, ceremonijų, pratybų bei žygio metu. Žygio rikiuotė gali būti ir išretintoji.

III. KOMANDAVIMAS

12. Atsižvelgiant į rikiuotės vieneto sudėtį, komanduojama vadovaujantis šiomis taisyklėmis:

12.1. komanduodamas vietoje, vadas stovi pasisukęs į rikiuotę, o sukomandavęs juda kartu;

12.2. žygiavimo metu komanduodamas, vadas pasuka galvą į rikiuotės pusę;

12.3. komandavimo išimtys galioja tik ceremonijų metu;

12.4. rikiuotės vienetų vadams be vado leidimo išeiti iš rikiuotės draudžiama;

12.5. mokymo metu vadas turi stovėti tokioje vietoje, iš kurios galėtų kontroliuoti pareigūnų veiksmus ir laiku ištaisyti jų daromas klaidas.

13. Vadas prieš rikiuotę stovi tokiu atstumu:

13.1. grupės vadas – per 3 žingsnius;

13.2. būrio vadas – per 6 žingsnius;

13.3. kuopos vadas – per 12 žingsnių;

13.4. padalinių junginio vadas – per 24 žingsnius.

14. Pareigūnų dėmesiui sutelkti prieš kitą rikiuotės veiksmą komanduojama, pvz.: **„Grupe – …..!“**. Ši komanda nepakeičia ir nesustabdo pratimo (veiksmo) atlikimo. Atšaukiant komandos (veiksmo) vykdymą, vietoje arba judant komanduojama: **„ATŠAUKTA!“.**

IV. GALVOS APDANGALO (KEPURĖS, PILOTĖS, BERETĖS) NUSIĖMIMAS IR UŽSIDĖJIMAS

15. Prireikus nusiimti galvos apdangalus, komanduojama: **„Kepures (pilotes, beretes) nusi – IMK!“.** Po vykdomosios komandos dešine ranka kepurė paimama už snapelio (pilotė už viršaus, beretė – sulenktais pirštais į kairę virš kokardos) ir nusiimama. Diržo aukštyje kaire ranka kepurė (beretė) paimama už kairės snapelio pusės pirštais iš viršaus, smiliumi iš vidaus (pilotė – už apačios). Kairė ranka su kepure nuleidžiama žemyn ir laikoma ties šlaunies viduriu taip, kad priekinė galvos apdangalo dalis būtų atsukta į priekį (6 priedas).

16. Per iškilmes galvos apdangalai laikomi diržo aukštyje, ant kairės rankos delno. Kepurė laikoma už snapelio (pilotė ir beretė – padėtos ant delno, pirštus laikant viduje apdangalo). Kairė ranka sulenkiama taip, kad alkūnė siektų kairįjį šoną, o dilbis būtų lygiagrečiai su žeme (6 priedas).

17. Jei pareigūnai laiko automatinius šautuvus prie krūtinės, galvos apdangalai nusiimami ir užsidedami kaire ranka.

18. Prieš įeidami į patalpą pareigūnai galvos apdangalus nusiima be komandos.

V. PAGARBOS ATIDAVIMAS

19. Pagarbą atiduoda tik uniformą dėvintys pareigūnai.

20. Pagarba atiduodama tik uniformą dėvintiems pareigūnams rikiuotės bei ceremonijos metu, taip pat aukšto rango civiliams (Respublikos Prezidentui, Seimo Pirmininkui, Ministrui Pirmininkui, vidaus reikalų ministrui.

21. Pagarba atiduodama lauke bei patalpose:

21.1. lauke stovint ar judant, viršininkui priartėjus per 5-6 žingsnius, pareigūnai stoja stovėsena „ramiai“, pasisuka viršininko link ir greitai pakeldami dešinę ranką prie galvos apdangalo atiduoda pagarbą. Viršininkui priėmus pagarbą arba jam praėjus, ranka nuleidžiama prie šono ir atsistojama laisvai arba tęsiamas judėjimas;

21.2. kai pareigūno kepurė yra su snapeliu, dešinė ranka suglaustais tiesiais pirštais delnu į apačią greitai pakeliama, dešinės rankos smilius lengvai priglaudžiamas prie kepurės snapelio krašto, šiek tiek į dešinę nuo dešinės akies. Ranka per riešą nelenkiama, o alkūnė, kiek pasukta į priekį, laikoma statmenai į korpusą;

21.3. patalpose, esant be galvos apdangalo, viršininkui priėjus per 3 žingsnius, pareigūnai individualiai stoja stovėsena „ramiai“, pasisuka viršininko link ir, sekdami jį žvilgsniu, pasisveikina su juo žodžiu, pavyzdžiui: **„Sveiki, tamsta kapitone!“.** Viršininkui praėjus arba pasisveikinus, stojama stovėsena „laisvai“ arba judama toliau.

22. Jei pareigūnas dėvi galvos apdangalą, dešinė ranka suglaustais tiesiais pirštais delnu į apačią greitai pakeliama, dešinės rankos smilius lengvai priglaudžiamas prie kepurės snapelio krašto (pilotės ir beretės – priekinės dalies krašto), šiek tiek į dešinę nuo dešinės akies. Ranka per riešą nelenkiama, o alkūnė, kiek pasukta į priekį, laikoma statmenai į korpusą (7 priedas).

23. Pareigūnams esant rikiuotėje, vadui raportuojant arba atiduodant pagarbą, pakeldami ranką pagarbą atiduoda tik rikiuotės priekyje (pvz., per žingsnį nuo pirmos eilės) stovintys vadai.

24. Einant rikiuotei, pagarbą atiduoda tik rikiuotės pradžioje einantis rikiuotės vieneto vadas.

25. Judant vienetui (padaliniui), priartėjus prie tiesioginio viršininko per 6-8 žingsnius, rikiuotės vieneto vadas duoda komandą, pvz.: **„Būry, pagarba deši –** NĖN!“. Rikiuotės vieneto vadas pakelia dešinę ranką prie galvos apdangalo ir judėdamas laiko tol, kol neprasilenkia su viršininku arba kol viršininkas priima pagarbą. Galvą pasuka į vado pusę. Kaire ranka mostai vykdomi. Visi rikiuotės vieneto pareigūnai po vykdomosios komandos pasuka galvas nurodyta kryptimi ir laiko jas pasuktas, atlikdami rankų mostus bei eidami rikiuotės žingsniu tol, kol išgirs rikiuotės vieneto vado komandą **„PAGERBTA!“.** Išgirdus šią komandą, galvos pasukamos tiesiai ir tęsiamas judėjimas.

26. Judant arba stovint vietoje su ginklais padėtyje prie krūtinės, pagarbos atidavimo metu dešinė ranka laikoma paėmus už buožės kaklelio (laikant ginklą su atlenkiama buože – dešinė ranka laikoma paėmus už uokso prie diržo), kairė ranka pakeliama, ištiestais bei suglaustais pirštais pridedama prie išorinės apsodo lovelio ir vamzdžio apdangos dalies taip, kad dilbis sudarytų 45° kampą su žeme. Galva pasukama į vadą ir laikoma pasukta į jį tol, kol pastarasis nepriima pagarbos arba, jei buvo judama, nutolstama nuo vado per 1-2 žingsnius, arba iki rikiuotės vieneto vado komandos **„PAGERBTA!“.**

VI. RAPORTAVIMAS, PRISISTATYMO TVARKA

27. Prieš pristatydamas padalinį vadui, padalinio vadas, stovėdamas savo rikiuotės vietoje, pasisuka veidu į padalinio rikiuotę ir komanduoja, pvz.: **„Būry, RAMIAI!“.** Visiems pareigūnams įvykdžius duotą komandą, padalinio vadas pasisuka veidu į vadą ir rikiuotės žingsniu juda jo link artimiausia kryptimi. Priartėjęs prie vado per 3-4 žingsnius, padalinio vadas pasisuka į vadą, atiduoda pagarbą. Tik vadui priėmus pagarbą (nuleidus ranką), nuleidžia ranką ir raportuoja, pvz.:

„**Tamsta vade, būrys tarnybos skirstymui išrikiuotas. Būrio vadas – inspektorius …….!“**. Baigęs raportuoti, padalinio vadas išklauso nurodymus ir, išgirdęs komandą **„Rikiuotėn – STOK!“,** atiduoda pagarbą, atsakęs: **„Klausau!“,** pasisuka į rikiuotės pusę ir artimiausia kryptimi juda į savo buvimo vietą rikiuotėje. Vadas, priėmęs pagarbą, nuleidžia ranką, priima raportą, duoda nurodymus komandas padalinio vadui, jei reikia, pasisveikina su padaliniu bei duoda atitinkamus nurodymus.

28. Prieš raportuodamas apie tarnybos eigą vadui, vyresnysis privalo duoti komandą, pvz.: **„Užkarda – RAMIAI!“.** Raportavęs nustatyta tvarka, pvz.: **„Tamsta vade, man budint nieko neatsitiko. Užkardos budėtojas – vyresnysis inspektorius …….!“**, ir išgirdęs vado komandą **„LAISVAI**!“, pakartoja duotą komandą ir, jei negauna jokių vado nurodymų, toliau vykdo savo pareigas.

29. Tarnybą vykdantys pareigūnai apie tarnybos eigą raportuoja tik savo viršininkui, jo pavaduotojui, padalinio budėtojui ar pamainos viršininkui (padėjėjui).

30. Visais kitais atvejais prisistato aukštesnį laipsnį turintiems pareigūnams šia tvarka, pvz.: **„Tamsta inspektoriau, patrulio vyresnysis – policininkas …….!“**.

31. Prieš užeidamas į patalpą, kurioje yra vadas ar kitas reikalingas asmuo, pareigūnas privalo pasibelsti į duris, jei jos yra arba uždarytos. Po to paklausti: **„Ar galiu užeiti?“.** Gavęs leidimą, juda vado link. Priartėjęs per 3 žingsnius, atsistoja stovėsena ramiai, pasisuka veidu į vadą ir kreipiasi, pvz.: **„Tamsta vade, inspektorius …….!“, galiu kreiptis?“.** Gavęs leidimą kreiptis, pareigūnas kreipiasi į vadą arba raportuoja. Po kreipimosi, išklausęs vado nurodymus, klausia: **„Galiu eiti?“.** Išgirdęs teigiamą atsakymą, pareigūnas atsako: **„Klausau!“** ir apsisukęs išeina iš patalpos. Jei patalpoje yra pareigūnas, turintis aukštesnį pareiginį laipsnį nei vadas, pirmiausia kreipiasi į jį, o tik po to į vadą.

VII. RIKIUOTĖS VEIKSMAI SU GINKLAIS

32. Su automatiniu šautuvu vykdomi šie pratimai: ginklą apžiūrai, prie krūtinės, ant peties, ginklą padėk (paimk).

33. Automatinis šautuvas laikomas ant peties vamzdžio laibgaliu žemyn, išskyrus šautuvus

su užmautais durklais- peiliais. Visi pratimai pradedami laikant ginklą padėtyje ant peties.

34. Visi rikiuotės pratimai gali būti atliekami su užmautais durklais-peiliais.

35. Rikiuotės vienetas, prieš vykdamas į pratybų vietą ir grįždamas iš jos, išrikiuojamas ir pagal vado komandą patikrinama, ar ginklai neužtaisyti.

36. Tikrinant automatinius šautuvus, rikiuotės vienetas išrikiuojamas eile ir komanduojama, pvz.: **„Būry, ginklą – APŽIŪRAI!“.** Vienu metu kiekvienas pareigūnas dešine ranka nusiima ginklą nuo peties ir daro žingsnį kaire koja į priekį, perima ginklą į kairę ranką, suima už apsodo lovelio ir vamzdžio apdangos ir ginklo buože atremia į kairės kojos blauzdą. Dešine ranka iš dėtuvių krepšelio ištraukia dėtuvę ir, perėmęs ją kaire ranka, laiko prispaudęs prie išorinės apsodo lovelio ir vamzdžio apdangos pusės dėtuvės langu į save. Dešine ranka atitraukia ginklo spynos rėmą ir savarankiškai (arba vadai eidami rikiuotės užnugaryje) patikrina, ar ginklas neužtaisytas.

37. Patikrinus automatinius šautuvus, komanduojama: **„APŽIŪRĖTA!“**. Po šios komandos pareigūnai atleidžia spynos rėmus, laikydami ginklus toje pačioje rankoje, paspaudžia nuleistukus. Dėtuves, jei reikia, perėmę į dešinę ranką, deda į krepšelius arba vado nurodymu dešine ranka prisega prie ginklų ir laukia kitos komandos. Vadui sukomandavus **„RAMIAI!“,** pareigūnai kabina ginklus ant peties.

38. Pareigūnai, ginkluoti pistoletais, sukomandavus **„Ginklą – APŽIŪRAI!“,** dešine ranka išima pistoletą iš dėklo; rankos nykščiu nuspaudžia šovinių dėtuvės spragtuką, o kaire ranka ištraukia dėtuvę iš rankenos ir įspraudžia ją po dešinės rankos nykščiu saugiklio priekyje taip, kad dėtuvės padaviklis būtų 3 cm aukščiau nei spyna; atitraukia spyną atgal ir spynos laikikliu užfiksuoja ją tokioje padėtyje; ginklą laiko pakėlę 60° kampu prieš save.

39. Po komandos **„APŽIŪRĖTA!“** dėtuvė apimama kaire ranka; dešinės rankos nykščiu nuspaudžiamas žemyn spynos laikiklis ir spyna grąžinama į priekinę padėtį; laikant ginklą 60° kampu, gaidukas grąžinamas į priekinę padėtį (paleidžiamas nuo kovinės užkabos); kaire ranka šovinių dėtuvė įstatoma į pistoleto rankeną. Sukomandavus **„RAMIAI!“,** pistoletas įdedamas į dėklą ir dėklas užsegamas.

40. Sukomandavus **„RAMIAI!“,** atsistojama, kaip nurodyta statute stovint be ginklo, be to:

40.1. laikant automatinį šautuvą ant peties, dešine ranka laikoma už ginklo diržo per plaštaką aukščiau juosmens, ginklo vamzdis nukreiptas į viršų (automatinio šautuvo su atlenkiama buože vamzdis nukreipiamas į apačią) (8 priedas);

40.2. laikant automatinį šautuvą prie krūtinės, dešinė ranka laikoma paėmus už buožės kaklelio (laikant ginklą su atlenkiama buože, dešinė ranka laikoma paėmus už uokso prie diržo) (8 priedas).

41. Sukomandavus **„LAISVAI!“,** atsistojama, kaip nurodyta statute stovint be ginklo, be to:

41.1. laikant automatinį šautuvą ant peties, dešine ranka laikoma už ginklo diržo per plaštaką aukščiau juosmens (8 priedas);

42.2. laikant automatinį šautuvą prie krūtinės, dešine ranka laikoma paėmus už buožės kaklelio (laikant ginklą su atlenkiama buože, dešinė ranka laikoma paėmus už uokso prie diržo). Stovėsenos su lengvaisiais kulkosvaidžiais ir rankiniais granatsvaidžiais tokios pat, kaip ir su automatiniais šautuvais.

43. Pratimų su ginklais mokoma tais pačiais metodais kaip ir be ginklų.

44. Kiekvienų pratybų pradžioje ir pabaigoje rikiuotės vieneto vadas privalo patikrinti, ar neužtaisyti pareigūnų ginklai.

45. Kiekvienas pareigūnas, gavęs ginklą, individualiai prisiderina jį prie savęs (patempia arba atleidžia ginklo diržą).

46. Norint atlikti pratimą ginklams ar galvos apdangalams pasitaisyti, komanduojama: **„PASITAISYK!“.**

47. Rikiuotės vieneto pareigūnai rikiuojami išretintąja eile. Vadas parodo, kaip atlikti pratimus su visais turimais ginklais taip, kad pareigūnai galėtų matyti jo veiksmus iš šono, iš priekio ir iš nugaros.

48. Parodęs pratimus, rikiuotės vieneto vadas komanduoja: **„LYGIUOK!“, „RAMIAI!“, „LAISVAI!“** ir tikrina, ar pareigūnai teisingai atlieka komandas. Kad pareigūnai gerai išmoktų jas

vykdyti, veiksmai atliekami vietoje.

49. Ypatingas dėmesys skiriamas atliekamiems stovėsenų „ramiai“ ir „laisvai“ elementams ir ginklo padėčiai.

50. Ginklas prie krūtinės kabinamas sukomandavus **„Ginklą prie krūtinės – KABINK!“.**

51. Prireikus keičiama ginklų padėtis. Pareigūnų rikiuotei su įvairiais ginklais duodamoje komandoje gali būti nurodytas ginklo pavadinimas, pvz.: **„Automatinį šautuvą prie krūtinės – KABINK!“, „Lengvąjį kulkosvaidį ant peties – KABINK!“.**

52. Dešinė ranka diržu pakeliama aukštyn, ginklas nuimamas nuo peties, kaire ranka suimamas už apsodo lovelio ir vamzdžio apdangos, laikomas vertikaliai prieš save dėtuve į kairę. Vamzdžio galas turi būti smakro aukštyje.

53. Dešinės rankos delnu iš vidaus diržas įtempiamas į dešinę pusę, pirštai pusiau sulenkti ir pasukti į save. Tuo pačiu metu dešinės rankos alkūnė perkišama po diržu.

54. Diržas permetamas už galvos, ginklas paimamas dešine ranka už buožės kaklelio, o kairė ranka greitai nuleidžiama ir laikoma ties šlaunies viduriu.

55. Automatinis šautuvas su atlenkiama buože kabinamas taip:

55.1. Dešine ranka ginklas nuimamas nuo peties, dešinę alkūnę paliekant po diržu, ir, paėmus kaire ranka už apsodo lovelio ir vamzdžio apdangos iš apačios, laikomas dėtuve žemyn, vamzdžiu į kairę pusę.

55.2. Dešine ranka diržas užmetamas už galvos ant kairiojo peties, ginklas paimamas už uokso prie diržo, o kairė ranka greitai nuleidžiama (9 priedas).

56. Pratybų pradžioje rikiuotės vieneto vadas paaiškina ir parodo, kada ir kaip nešiojamas ginklas.

57. Po to vadas parodo, kaip atliekamas pratimas iš padėties „ginklas ant peties“ normaliu ir lėtu tempu, trumpai paaiškindamas veiksmų seką, parodo, kaip šis pratimas atliekamas su ginklu atlenkiama buože.

58. Vadas išretina vieneto rikiuotę ir komanduoja: **„Ginklą prie krūtinės kabink, dalimis daryk – VIENS!“.** Po komandos dešinė ranka pakeliama aukštyn, ginklas nuimamas nuo peties, kaire ranka suimama už apsodo lovelio ir vamzdžio apdangos. Ginklas laikomas vertikaliai prieš save dėtuve į kairę, vamzdžio galas turi būti smakro aukštyje.

59. **„Daryk-DU!“:** dešine ranka delnu iš vidaus įtempiamas diržas į dešinę pusę (pirštai pusiau sulenkti) ir atsukamas į save, tuo pačiu metu perkišant dešinės rankos alkūnę po diržu.

60. **„Daryk-TRYS!“:** diržas permetamas už galvos, automatinis šautuvas dešine ranka paimamas už buožės kaklelio, o kairė ranka greitai nuleidžiama.

61. Automatinis šautuvas su atlenkiama buože kabinamas taip:

61.1. **„Daryk-VIENS!“:** dešine ranka ginklas nuimamas nuo peties, dešinę alkūnę paliekant po diržu, ir, paėmus kaire ranka už apsodo lovelio ir vamzdžio apdangos apačios, laikomas dėtuve žemyn, vamzdžiu į kairę pusę;

61.2. **„Daryk – DU!“:** dešine ranka diržas užmetamas už galvos ant kairiojo peties, ginklas paimamas už uokso prie diržo, o kairė ranka greitai nuleidžiama. Išmokus pratimo seką, vadas moko atlikti visą pratimą, iš pradžių lėtu tempu, palaipsniui jį greitindamas iki normalaus.

62. Ginklas nuo krūtinės ant peties kabinamas sukomandavus **„Ginklą ant peties – KABINK!“.**

63. Po vykdomosios komandos kaire ranka ginklas paimamas iš apačios už apsodo lovelio ir vamzdžio apdangos, keliamas į priekį ir aukštyn, dešinė ranka ištraukiama iš po diržo, ginklas laikomas paėmus už buožės kaklelio.

64. Keliant ginklą vertikaliai aukštyn, jo diržas permetamas per galvą ir laikomas prieš save vertikaliai dėtuve į kairę, vamzdis – smakro aukštyje.

65. Dešine ranka paimama už diržo viršutinės dalies ir ginklas užmetamas ant dešiniojo peties, o kairė ranka greitai nuleidžiama.

66. Automatinis šautuvas su atlenkiama buože kabinamas taip:

66.1. Kaire ranka ginklas paimamas iš viršaus už vamzdžio apdangos ir apsodo lovelio ir, pakeliant šiek tiek į viršų, dešinė alkūnė ištraukiama iš po diržo. Dešine ranka delnu iš apačios

diržas paimamas prie uokso.

66.2. Sukant ginklą uoksu į viršų, diržas permetamas per galvą ir ginklas laikomas dėtuve į dešinę.

66.3. Ginklo diržas užmetamas ant dešinio peties, o kairė ranka greitai nuleidžiama (9 priedas).

67. Pratybų pradžioje rikiuotės vieneto vadas paaiškina ir parodo, kada ir kaip nešiojamas ginklas.

68. Po to vadas parodo, kaip atliekamas pratimas iš padėties „ginklas normaliu ir lėtu tempu“, trumpai paaiškindamas veiksmų seką, parodo, kaip šis pratimas atliekamas su ginklu atlenkiama buože.

69. Vadas išretina vieneto rikiuotę ir komanduoja: **„Ginklą ant peties kabink, dalimis daryk – VIENS!“**. Po vykdomosios komandos ginklas paimamas kaire ranka už apsodo lovelio ir vamzdžio apdangos, pakeliamas pirmyn ir aukštyn, ištraukiama dešinė ranka iš po diržo, ja paimama už buožės kaklelio ir laikoma.

70. Ginklas su atlenkiama buože paimamas kaire ranka iš viršaus už vamzdžio apdangos ir apsodo lovelio ir, pakeliant šiek tiek į viršų, dešinė alkūnė ištraukiama iš po diržo. Dešine ranka delnu iš apačios diržas paimamas prie uokso.

71. **„Daryk – DU**!“: keliamo ginklo vertikaliai aukštyn diržas permetamas per galvą ir laikomas prieš save vertikaliai dėtuve į kairę, vamzdis – smakro aukštyje.

72. Ginklas su atlenkiama buože sukamas uoksu į viršų, diržas permetamas per galvą, ginklas laikomas dėtuve į dešinę.

73. **„Daryk-TRYS!“:** dešine ranka paimama už diržo viršutinės dalies, ginklas užmetamas ant dešinio peties, kairė ranka greitai nuleidžiama.

74. Ginklo su atlenkiama buože diržas užmetamas ant dešinio peties, o kairė ranka greitai nuleidžiama.

75. Netaisyklingai atliekant pratimo elementus, vadas komanduoja: **„ATŠAUKTA!“**, nurodo klaidas ir tęsia mokymą.

76. Išmokus pratimo seką, vadas moko atlikti visą pratimą, iš pradžių lėtu tempu, pamažu jį greitindamas iki normalaus.

77. Ginklas ant žemės dedamas sukomandavus **„Ginklą pa – DĖK!“** (11 priedas).

78. Po paruošiamosios komandos ginklas nuimamas nuo peties ir paimamas į dešinę ranką, laikomas nuleidus žemyn prie dešinės kojos šlaunies.

79. Po vykdomosios komandos žengiamas žingsnis kaire koja (su rankos mostu) ir ginklas dedamas ant žemės spynos rėmo rankenėle žemyn, buožės padu prie dešinės kojos bato priekio. Dešinė koja per kelį nelenkiama, žiūrima tiesiai prieš save; atsitiesiant kairė koja pristatoma ir atsistojama stovėsena „ramiai“.

80. Pratybų pradžioje rikiuotės vieneto vadas paaiškina, kad ginklą galima padėti ant žemės savarankiškai arba gavus komandą **„Ginklą pa – DĖK!“.**

81. Po to vadas normaliu ir lėtu tempu (dalimis) parodo, kaip atliekamas pratimas, trumpai paaiškindamas atlikimo seką. Jei reikia, parodo, kaip šis pratimas atliekamas su ginklu atlenkiama buože.

82. Vadas retina vieneto rikiuotę ir komanduoja: **„Ginklą padėk, dalimis daryk – VIENS!“.** Po komandos dešinė ranka diržu pakeliama aukštyn.

83. **„Daryk – DU!“:** ginklas nuimamas nuo peties, kaire ranka suimama už apsodo lovelio ir vamzdžio apdangos prie dujų vamzdelio. Ginklas laikomas vertikaliai prieš save, dėtuve į kairę, vamzdžio galas – smakro aukštyje.

84. **„Daryk – TRYS!“:** dešine ranka paimama už apsodo lovelio ir vamzdžio apdangos virš kairės rankos, dešinė ranka su ginklu nuleidžiama žemyn ties dešinės kojos šlaunimi 45° kampu, kairė ranka nuleidžiama ties kairės šlaunies viduriu.

85. **„Daryk – KETURI!“:** kaire koja žengiamas žingsnis ir ginklas padedamas ant žemės spynos rėmo rankenėle žemyn, buožės padas prie dešinės kojos bato priekio. Dešinė koja per kelį nelenkiama, žiūrima tiesiai prieš save.

86. **„Daryk – PENKI!“:** atsitiesiant kairė koja pristatoma ir atsistojama stovėsena „ramiai“.

87. Treniruotės metu rikiuotės vieneto vadas, eidamas nuo vieno asmens prie kito, kontroliuoja, ar pareigūnai taisyklingai atlieka veiksmus.

88. Ginklas imamas sukomandavus: **„Prie – GINKLŲ!“** ir **„Ginklus pa – IMK!“.**

89. Po pirmosios komandos pareigūnas greitai atsistoja prie savo ginklo. Po antrosios – žengia kaire koja žingsnį į priekį, paima ginklą į dešinę ranką, atsitiesdamas pristato kairę koją ir kabina ginklą ant peties.

90. Rikiuotės vieneto vadas trumpai paaiškina, kad po komandos **„Prie – GINKLŲ!“** pareigūnas pribėga prie savo ginklo ir atsistoja ramiai taip, kad dešinės kojos bato priekis būtų prie ginklo buožės pado.

91. Ginklai paimami po komandos **„Ginklus pa – IMK!“.** Vadas parodo, kaip pagal šią komandą atliekami veiksmai (visi ir atskirai).

92. Pareigūnai mokomi vykdyti komandą keturiais veiksmais. Po komandos **„Ginklus paimk, dalimis daryk – VIENS!“** kaire koja žengiamas žingsnis į priekį, dešine ranka ginklas paimamas už apsodo lovelio ir vamzdžio apdangos dalies.

93. **„Daryk – DU!“:** atsitiesiant kairė koja pristatoma. Ginklas laikomas nuleistas 45° kampu ties dešinės kojos šlaunimi.

94. **„Daryk – TRYS**!“: dešinė ranka su ginklu pakeliama vertikaliai prieš save, dėtuve į kairę, vamzdžio galas – smakro aukštyje. Kaire ranka ginklas paimamas už apsodo lovelio ir vamzdžio apdangos žemiau dešinės rankos.

95. **„Daryk – KETURI!“:** dešine ranka paimama už diržo viršutinės dalies ir, prilaikant diržą kaire ranka, ginklas užmetamas ant dešiniojo peties, kairė ranka greitai nuleidžiama ir atsistojama stovėsena „ramiai“.

96. Treniruotės metu rikiuotės vieneto vadas, eidamas nuo vieno asmens prie kito, kontroliuoja, ar pareigūnai taisyklingai vykdo komandas.

97. Jeigu rikiuotės vienetas išrikiuotas dvieile rikiuote, pareigūnams atsitiesus antroji eilė žengia du (tris) žingsnius į priekį ir abi eilės kartu kabina ginklus ant peties.

98. Sukiniai atliekami vietoje ir žygiuojama su ginklais pagal tas pačias taisykles kaip ir be ginklų.

99. Žygiuoti trumpus nuotolius pradedama iš padėties „ginklas ant peties“.

100. Komanda **„Bėgte – MARŠ!“** duodama, kai ginklas yra padėtyje prie krūtinės.

101. Kai ginklas nešamas ant peties, mostai atliekami ta ranka, kuria ginklas nelaikomas.

102. Po komandos **„Ginklu – GERBK“** padėtyje prie krūtinės, staigiu judesiu kairė ranka suglaustais tiesiais pirštais pridedama prie išorinės apsodo lovelio ir vamzdžio apdangos dalies. Kairės rankos dilbio kaulas turi sudaryti 45° kampą su žeme, galva pasukama į vadą ir laikoma pasukta į jį iki komandos **„PAGERBTA!“**.

103. Po komandos **„PAGERBTA!“** kairė ranka nuleidžiama žemyn, galva pasukama tiesiai, stojama stovėsena „ramiai“.

104. Jei komanda buvo duota judant, nuleidus ranką, atliekami mostai.

VIII. VIENETO RIKIUOTĖ

105. Keturi ir mažiau pareigūnų rikiuojasi eile ir vora po vieną.

106. Vadui sveikinant ar reiškiant padėką, rikiuotėje stovintys pareigūnai atsako garsiai, aiškiai ir darniai. Pvz., vadui tariant: **„Sveiki, pareigūnai!“,** pareigūnai atsako: **„Sveiks, tamsta!“,** o jam pareiškus padėką, atsako: **„Tėvynės labui!“.**

Grupė paprastai rikiuojama eile ir vora po vieną (10 priedas). Pagal vado komandą ji gali būti rikiuojama dvieile rikiuote, vora po du arba kitaip (10 priedas).

107. Grupei rikiuotis eilėn komanduojama, pvz.: **Grupe, eilėn – RIKIUOK!“.** Jei rikiuotės vieneto vadas nenurodo, kokia rikiuote rikiuotis, grupė rikiuojasi išretintąja rikiuote. Grupei rikiuotis tankiąja rikiuote komanduojama, pvz.: **„Grupe, tankiąja eile – RIKIUOK!“.**

108. Grupės vadas komanduoja atsistojęs veidu į frontą, o pareigūnai greitai rikiuojasi į savo vietas į kairę nuo grupės vado (jei grupė rikiuojama į dvieilę rikiuotę, pirma eilė rikiuojasi į kairę nuo grupės vado, o antra – už grupės vado į kairę nuo jo) laipsnių žemėjimo tvarka arba kaip yra nurodyta vado.

109. Grupei išsirikiavus bet kokia rikiuote, pareigūnai savarankiškai atsistoja stovėsena „ramiai“ ir laukia kitos komandos.

110. Stoti rikiuotėn komanduojama, pvz.: **„Grupe, voron po vieną (po du) – RIKIUOK!“,** ir grupė rikiuojasi už grupės vado (per žingsnį nuo jo rikiuotės viduryje).

111. Pareigūnų rikiuotei lygiuoti komanduojama, pvz.: **„Grupe, RAMIAI!“.** Jei nenurodoma, į kurią pusę lygiuotis, lygiuojama į dešinįjį sparną.

112. Lygiuodami pareigūnai gali truputį judėti pirmyn, atgal ir į šonus.

113. Dvieilėje ir kitose rikiuotėse išsilygiuojama ne tik pagal frontą, bet ir į ilgį taip, kad antrosios eilės pareigūnai žiūrėtų į priešais stovinčių pareigūnų pakaušius.

114. Pareigūnams išsilygiavus, grupės vadas komanduoja: **„RAMIAI!“.**

115. Išgirdę komandą, pareigūnai atsistoja stovėsena „ramiai“ taip, kaip nurodyta statute.

116. Vadas, norėdamas padidinti tarpus ir nuotolius rikiuotėje, išskirsto rikiuotę ir komanduoja, pvz.: **„Grupe, dvigubu (trigubu) tarpu (nuotoliu, atstumu) – RIKIUOK!“.**

117. Išgirdę vykdomąją komandą, pareigūnai rikiuojasi nurodytu atstumu nuo išretintos rikiuotės.

118. Siekiant, kad pareigūnas išeitų iš rikiuotės, komanduojama, pvz.: **„Policininke ……, du žingsnius iš rikiuotės – IŠEIK!“.** Vadas turi nurodyti žingsnių skaičių.

119. Išgirdęs savo pavardę, pareigūnas atsistoja stovėsena „ramiai“ ir atsako: **„Aš!“.**

120. Išgirdęs vykdomąją komandą, pareigūnas atsako: **„Klausau!“** ir rikiuotės žingsniu išeina iš rikiuotės komandoje nurodytą žingsnių skaičių, skaičiuodamas nuo pirmos eilės, ir sustoja. Jei vadas nenurodo žingsnių skaičiaus, pareigūnas išeina iš rikiuotės du žingsnius, skaičiuodamas nuo pirmos eilės, ir sustoja.

121. Jei kviečiamas išeiti iš rikiuotės pareigūnas stovi skleistinės rikiuotės antroje ar trečioje eilėje ir jei ši eilė nėra paskutinė, atsakęs **„Klausau!“,** padeda dešinę ranką (priartėjęs padeda dešinę ranką) ant priekinėje eilėje prieš jį stovinčio pareigūno dešiniojo peties ir, pastarajam žengus žingsnį kaire koja į priekį ir žingsnį dešine koja į dešinę bei kairę koją pristačius, išeina iš rikiuotės.

122. Jei kviečiamas išeiti pareigūnas stovi paskutinėje skleistinės rikiuotės eilėje, žengia žingsnį atgal, pasisuka reikiama judėjimo kryptimi ir, atlikęs sukinį žygiuojant, išeina iš rikiuotės.

123. Jei kviečiamas išeiti pareigūnas stovi skleistinės rikiuotės ne pirmos eilės sparne, žengia žingsnį į kairę (dešinę) ir išeina iš rikiuotės.

124. Jei kviečiamas išeiti pareigūnas stovi žygio rikiuotės kraštinėje voroje ne pirmoje eilėje, žengia žingsnį į kairę (dešinę) ir išeina iš rikiuotės.

125. Jei kviečiamas išeiti pareigūnas stovi žygio rikiuotės vidinėje voroje ne pirmoje eilėje, žengia žingsnį į priekį, po to reikiamą žingsnių skaičių į kairę (dešinę) ir išeina iš rikiuotės.

126. Vadas, kviesdamas pareigūną iš rikiuotės, komanduoja, pvz.: **„Policininke ……**, – **PAS MANE!“.**

127. Išgirdęs savo pavardę, pareigūnas atsistoja stovėsena „ramiai“ ir atsako: **„Aš!“.**

128. Išgirdęs vykdomąją komandą, pareigūnas atsako: **„Klausau!“** ir, išėjęs iš rikiuotės nustatyta tvarka bei žengęs vieną žingsnį nuo pirmos eilės tiesiai, sustoja, pasisuka į vadą, trumpiausiu atstumu rikiuotės žingsniu prieina prie jo ir sustoja per 3 žingsnius prieš vadą. Sustojęs atiduoda pagarbą. Vadui priėmus pagarbą, nuleidžia ranką ir prisistato, pvz.: **„Tamsta vade, pareigūnas ……!“**.

129. Grįžti (stoti) rikiuotėn komanduojama, pvz.: **„Policininke ……, rikiuotėn – STOK!“.**

130. Išgirdęs savo pavardę, pareigūnas atsisuka į vado pusę, atiduoda pagarbą ir atsako: **„Klausau!“,** pasisuka reikiama kryptimi ir rikiuotės žingsniu ta pačia tvarka grįžta (stoja) į savo vietą rikiuotėje. Jei grįžtama į kraštinę vorą (sparną), atvykus iki savo eilės, pirmiausia apsisukama, o tik po to nustatyta tvarka stojama į rikiuotę.

131. Žygiuojama, kaip nurodyta taisyklėse, lygiuojant pagal dešinįjį sparną, nepasukant

galvų.

132. Rikiuotės vieneto vado vieta grupei judant žygio rikiuote – vienas žingsnis nuo pirmos eilės ties rikiuotės viduriu (rikiuotės pradžioje).

133. Žygiuodama grupė atlieka šiuos sukinius: dešiniu (kairiu) sukiniu, dešinėn (kairėn), aplink, pusiau dešinėn (kairėn).

134. Sukomandavus, pvz.: **„Grupe, dešiniu (kairiu) sukiniu – MARŠ!“,** po vykdomosios komandos dešiniojo (kairiojo) sparno pareigūnas žygiuoja vietoje, pamažu sukdamasis dešinėn (kairėn), lygiuoja pagal kairįjį (dešinįjį) sparną. Kiti, lygiuodami pagal dešinįjį (kairįjį) sparną (nepasukdami galvų), žygiuoja tuo mažesniais žingsniais, kuo yra arčiau dešiniojo (kairiojo) sparno. Kairiojo (dešiniojo) sparno pareigūnas, pasukęs galvą į dešinįjį (kairįjį) sparną, žengia visu žingsniu, pamažu sukdamasis nurodyta kryptimi.

135. Pareigūnai, stovintys skleistinėje rikiuotėje, atiduoda pagarbą pagal vado komandas, pvz.: **„RAMIAI!“, „Pagarba deši – NĖN (kai – RĖN)!“, „Pagarba vidu – RIN!“.**

136. Grupės vadas komanduoja vadui, priartėjęs prie jo per 3-4 žingsnius.

137. Išgirdus pirmąją komandą, atsistojama stovėsena „ramiai“.

138. Išgirdus antrąją komandą, galva pasukama į vado pusę ir žiūrima į jį, sukant paskui jį galvą.

139. Jei reikia, rikiuotės vieneto vadas raportuoja viršininkui ir, jam leidus, statute nustatyta tvarka stoja į rikiuotę.

140. Žygiuojantys pareigūnai atiduoda pagarbą pagal rikiuotės vieneto vado komandą, pvz.: **„Grupe, pagarba deši – NĖN (kai – RĖN)!“.**

141. Grupės vadas komanduoja, prie viršininko priartėjęs maždaug per 6 žingsnius.

142. Išgirdę vykdomąją komandą, pareigūnai, tęsdami mostus rankomis, galvas staigiai pasuka į nurodytą pusę.

143. Sukomandavęs rikiuotės vieneto vadas pasuka galvą į viršininko pusę ir greitai pakelia dešinę ranką (atiduoda pagarbą) ir mosikuoja kaire ranka.

144. Paskutiniam rikiuotės vieneto pareigūnui nutolus nuo viršininko maždaug per 6 žingsnius, rikiuotės vieneto vadas komanduoja: **„PAGERBTA!“**, nuleidžia ranką, o rikiuotėje žygiuojantys pareigūnai atsuka galvas tiesiai ir juda toliau.

IX. VEIKSMAI SU KARDU RIKIUOTĖJE

145. Pareigūnai užsimauna ant diržo kardo makštį tam, kad galėtų į ją įkišti ir ištraukti iš jos kardą. Kardo makšties išlinkimas pasukamas į priekį, išskyrus tą atvejį, kai ji turi būti pakreipta rankenos lankeliu į kairę, kai norima ištraukti ar įdėti kardą.

146. Kardai neištraukiami, kai stovima stovėsena „laisvai“.

147. Į padėtį „kardą prie peties“ atsistojama:

147.1. duodant komandas;

147.2. keičiant žygiavimo rikiuotėje kryptį, pradedant žygiuoti įprastu žygiavimo tempu;

147.3. kai kreipiamasi į vadą arba kai jis kreipiasi;

147.4. po paruošiamosios komandos „žengte“;

147.5. žygiuojant įprastu žygiavimo rikiuotėje tempu; gavus komandą vykdyti veiksmus su kardais; įskaitant tokias komandas kaip „laisvai“, „ginklu gerbk“, „pagarba dešinėn (kairėn)“.

148. Į padėtį „kardu (ginklu) gerbk“ atsistojama:

148.1. atiduodant kardu pagarbą;

148.2. atiduodant pagarbą dalinio vėliavai ar vadui arba grojant Valstybės himnui, kariniam orkestrui grojant signalą „vėliavų maršas“;

148.3. po komandos „pagarba dešinėn (kairėn)“ žygiuojant pro vadą.

149. Žygiuojant su kardu padėtyje prie peties, rankų mostai – 15 cm į priekį ir 8 cm atgal. Po komandos „bėgte marš“ kardas laikomas įstrižai, atsukus kardo ašmenis į priekį. Kairė ranka uždedama už kardo makšties kilpelės.

150. Prieš skaitant dokumentus, kairės rankos pirštais paimama už kardo rankenos lankelio.

Kairės rankos alkūnė prispaudžiama prie šono. Skaitant dokumentas laikomas abiem rankomis.

151. Kai nestovima rikiuotėje, kardas turi būti laikomas makštyje.

152. Po paruošiamosios komandos kaire ranka palenkti makštį pirmyn 45° kampu, pakreipti ją rankenos lankeliu į kairę, tuo pat metu dešine ranka ištraukti geležtę iš makšties, dešinės rankos dilbį laikyti lygiagrečiai su žeme, kaire ranka kardo makštis prispaudžiama prie šono.

153. Po vykdomosios komandos „trauk“:

153.1. kardas ištraukiamas iš makšties ir iškeliamas prieš save smaigaliu į viršų (45-60° kampu), ašmenimis žemyn; kardą laikančios rankos nykštys turi būti smakro aukštyje. Kaire ranka makštis grąžinama į pradinę padėtį;

153.2. padaroma vieno takto pauzė;

153.3. dešinė ranka nuleidžiama prie šono, kardas laikomas stačiai prie dešiniojo peties ašmenimis į priekį, rankena suimama smiliumi ir didžiuoju pirštu, nykščiu į save; kiti du pirštai laisvai sulenkiami (11 priedas).

154. Duodama komanda „kardu (ginklu) gerbk“, kai stovima vietoje, įvykdžius veiksmus „kardą prie peties“ arba „kardą ramiai“ (12 priedas). Ši komanda įvykdoma dviem veiksmais.

155. Po paruošiamosios komandos „kardu (ginklu)“ dešine ranka kardas iškeliamas prieš save smaigaliu vertikaliai į viršų taip, kad ašmenys būtų iš kairės pusės, o kardą laikančios rankos nykštys būtų smakro aukštyje per plaštaką nuo jo. Kardo geležtė pakreipiama 30° į priekį (12 priedas).

156. Po vykdomosios komandos „gerbk“ kardas nuleidžiamas smaigaliu žemyn iki 10-15 cm nuo žemės tiesiai priešais dešinę pėdą. Ranka ištiesiama taip, kad kardo rankenos lankelis atsidurtų prie kelnių siūlės, o geležtė nukreipiama į priekį, atsukant ašmenis į priekį. Nykščiu laikoma už kairės kardo rankenos pusės (12 priedas).

157. Kardas yra laikomas padėtyje „prie peties“ arba „ramiai“ ir, kai reikia atiduoti pagarbą, vykdomas veiksmas „ginklu gerbk“. Atidavus pagarbą, kardas nuleidžiamas į padėtį „ramiai“, o jei žygiuojama, jis keliamas į padėtį prie peties.

158. Ši komanda įvykdoma vienu veiksmu.

159. Po komandos „pagerbta“ kardo smaigalys pasukamas žemyn. Atsistojus šia padėtimi, dešinė ranka turi būti nuleista žemyn, nykštys prispaustas prie kelnių siūlės. Kardo geležtė nuleidžiama žemyn tiek, kad kardo smaigalys būtų 10-15 cm nuo žemės.

160. Atsistojama stovėsena „ramiai“.

161. Ši komanda gali būti duodama tik stovint stovėsena „ramiai“ ar kai žygiuojama su kardu padėtyje prie peties. Ji įvykdoma dviem veiksmais.

162. Po paruošiamosios komandos „pagarba deši- (kai-)“ dešine ranka kardas iškeliamas prieš save smaigaliu vertikaliai į viršų taip, kad ašmenys būtų iš kairės pusės, o kardą laikančios rankos nykštys būtų smakro aukštyje per plaštaką nuo jo. Kardo geležtė pakreipiama 30° kampu į priekį.

163. Po vykdomosios komandos „-nėn (-rėn)“ dalies kardo smaigalys dešine ranka staigiai nuleidžiamas žemyn (7 cm virš žemės) ir šiek tiek į dešinę nuo dešinės kojos. Ranka ištiesiama taip, kad rankena būtų prispausta prie kelnių siūlės. Kardo geležtė atkišama į priekį, jos aštrioji briauna nusukama į kairę. Nykštys ir toliau išlieka toje pačioje pozicijoje. Tuo pačiu metu galva pasukama 45° kampu į dešinę (kairę).

164. Po komandos „pagerbta“ kardas iš padėties „pagarba dešinėn (kairėn)“ į padėtį „ramiai“ imamas tokia tvarka: po komandos „pagerbta“ kardas perimamas į padėtį „ramiai“ ir tuo pačiu metu galva pasukama į priekį (frontą).

165. Po komandos „pagerbta“ kardas iš padėties „pagarba dešinėn (kairėn)“ į padėtį „prie peties“ (tik žygiuojant) imamas tokia tvarka (komanda įvykdoma dviem veiksmais):

165.1. po komandos „pagerbta“ kardas perimamas į padėtį „ramiai“ ir tuo pačiu metu galva pasukama į priekį;

165.2. kardas pakeliamas į padėtį „prie peties“.

166. Ši komanda paprastai duodama tik tuo atveju, kai kardas yra padėtyje „ramiai“, ir ji yra įvykdoma vienu veiksmu.

167. Jei ši komanda duodama iš kitos kardo padėties, po komandos „laisvai“ pirmiausia atliekami kiti veiksmai, kardas padėtyje „ramiai“ ir tik po to vykdoma minėta komanda.

168. Po komandos „laisvai“, kai kardas yra padėtyje „ramiai“, kairė koja atitraukiama 30 cm į kairę. Tuo pačiu metu kardo smaigalys nuleidžiamas ant žemės, kairė ranka laikoma už nugaros žemiau diržo. Komanduojant, pvz.: **„Būry – RAMIAI**!“, ši komanda įvykdoma vienu veiksmu.

169. Po vykdomosios komandos „ramiai“ kairė koja pritraukiama prie dešinės, o kairė ranka priglaudžiama prie šono. Kardas pakeliamas taip, kad jo smaigalys būtų 7 cm virš žemės.

170. Po paruošiamosios komandos „kardą makš-“ dešine ranka kardas iškeliamas priešais smaigaliu vertikaliai į viršų taip, kad ašmenys būtų iš kairės pusės, o kardą laikančios rankos nykštys būtų smakro aukštyje per plaštaką nuo jo. Kardo geležtė pakreipiama 30° į priekį. Tuo pačiu metu makštis kaire ranka paimama virš viršutinio žiedo. Makštis pakreipiama į priekį ir pasukama truputį į kairę. Tarp makšties ir žemės paviršiaus turi būti 45° kampas.

171. Po vykdomosios komandos dalies „-tin“ sukant kardas nuleidžiamas smaigaliu žemyn į padėtį virš makšties angos. Žiūrima žemyn. Nykščiu ir smiliumi nukreipiamas kardo smaigalys į makšties angą, kol dešinės rankos dilbis bus lygiagrečiai su žemės paviršiumi (galva vėl laikoma tiesiai), o po to kardas įkišamas į makštį. Rankos nuleidžiamos ir atsistojama rikiuotės stovėsena „ramiai“.

172. Kardo rankena yra tarp smiliaus ir nykščio, apimama visais pirštais.

173. Grįžtant į įprastinę kardo nešimo padėtį, kardas pasiekiamas kaire ranka, dilbis yra lygiagrečiai su žemės paviršiumi. Kardo geležtė suimama nykščiu ir smiliumi ir tuo pačiu metu rankena laikoma dešine ranka (13 priedas).

174. Kairė ranka prispaudžiama prie šono.

175. Šitaip kardas laikomas, kai žygiuojama ilgą atstumą.

176. Žygiuojant iškilmingu maršu, kardas laikomas prie peties. Kardą laikančia ranka mosuojama. Kaire ranka nemosuojant prilaikoma makštis.

177. Atliekant žygį, kardas laikomas makštyje.

178. Priartėjus prie viršininko per 10–15 žingsnių, kardas paimamas iš padėties „prie peties“ (vieno žingsnio skaičiaus taktu) į padėtį „pagarbai“.

179. Vieno žingsnio metu kardas staigiai nuleidžiamas žemyn prie kojos taip, kad rankenos lankelis atsidurtų prie dešinės kojos, geležtė nukreipiama į priekį, smaigaliu per 15–25 cm nuo žemės. Nuleidžiant kardą, galva pasukama į viršininko pusę.

180. Einant dešinė ranka su kardu ir kairė ranka turi būti prispaustos prie šlaunų.

181. Praėjus pro viršininką, kardas paimamas į padėtį „pagarbai“, po to – „prie peties“.

182. Išgirdus komandą, kepurė dešine ranka nusiimama, o kaire kardas paimamas už viršutinės rankenos dalies, kad lankelis būtų tarp smiliaus ir didžiojo piršto.

183. Nusiimta kepurė perimama į kairę ranką ir laikoma statute nustatyta tvarka.

X. VEIKSMAI SU LIETUVOS VALSTYBĖS VĖLIAVA BEI PADALINIO VĖLIAVA RIKIUOTĖJE

184. Lietuvos valstybės vėliava bei padalinio vėliava (toliau – vėliavos) gali būti nešama bet kokioje rikiuotėje, kurioje dalyvauja daugiau nei du būriai.

185. Rikiuotės metu vėliavą neša paskirta vėliavos grupė ir atsistoja rikiuotės centre.

186. Negalima, kad vėliavos liestų žemę.

187. Veiksmų su ginklais metu vėliavos laikomos padėtyje prie kojos.

188. Vėliavų grupė ant ginklų neužsimauna durklų.

189. Po komandos **„RAMIAI**!“ vėliava statoma prie kojos, vėliavos koto apatinis antgalis statomas ant žemės, paliečiant dešiniojo bato išorinį kraštą priešais mažąjį kojos pirštelį. Po to vėliavos kotas paimamas dešinės rankos nykščiu iš kairės ir kitais pirštais iš dešinės „V“ forma, atsukant plaštaką į priekį. Dešinės rankos alkūnė priglaudžiama prie šono taip, kad dešinės rankos dilbiu būtų galima paremti vėliavos kotą. Kotas laikomas priešais dešiniojo peties duobutę, tiesiai. Po to pareigūnas atsistoja stovėsena „ramiai“ (14 priedas).

190. Po paruošiamosios komandos **„Vėliavų grupe, vėliavų maršu žengte (arba žengte)“** vėliava, kaire ranka prilaikant kotą, pakeliama ir uždedama ant dešiniojo peties taip, kad, ištiesus dešiniąją ranką, suglausti pirštai liestų koto apatinę dalį (palikti apie 4 cm iki koto apačios) ir vėliavos kotas su žeme sudarytų 45° kampą.

191. Po vykdomosios komandos **„MARŠ“** pradedamas judėjimas rikiuotės žingsniu, kaire ranka vykdomi mostai.

192. Likus iki vado 6 žingsniams arba pagal komandą **„Pagarba, deši - NĖN!“,** kaire ranka (kairės rankos nykštys nukreiptas į apačią) pečių aukštyje paimamas vėliavos kotas ir staigiu judesiu abiem rankomis sukamas į priekį, kol sudarys 45° kampą su žeme. Dešine ranka vėliavos kotas paimamas taip, kad nykštys būtų nukreiptas į vėliavos koto viršų, kairės rankos dilbis laikomas statmenai su vėliavos kotu.

193. Praėjus pro vadą per 6 žingsnius, vėliava grąžinama į prieš vykdomąją komandą buvusią padėtį.

194. Po komandos **„Ginklu – GERBK!“** arba atiduodant pagarbą stovint vietoje dešine ranka vėliavos kotas paimamas 5 cm nuo audeklo atstumu ir ranka ištiesiama.

195. Po komandos **„PAGERBTA!“** atsistojama stovėsena su vėliava „ramiai“.

196. Vėliavos grupė atsistoja stovėsena „laisvai“ taip, kaip nurodyta statute. Kad vėliavininkai atsistotų stovėsena „laisvai“, komanduoti gali tik rikiuotės vieneto vadas (14 priedas).

197. Vėliavos grupę sudaro 3 pirminės grandies pareigūnai. Vienas pareigūnas neša vėliavą, kiti du – vėliavininko asistentai. Vėliavininkas neginkluotas, duoda komandas asistentams atlikti rikiuotės veiksmus ir atiduoti pagarbą. Asistentai privalo būti ginkluoti automatiniais šautuvais.

198. Vėliavos grupė išsirikiuoja ir žygiuoja tankiąja eile, kurios centre stoja vėliavininkas.

199. Pagarbos vėliavai atidavimo tvarka:

199.1. ceremonijų metu pagarba vėliavai atiduodama grojant valstybės himnui, vėliavų pagarbos maršui;

199.2. pagarbą vėliavai pareigūnai atiduoda pakėlimo ir nuleidimo metu, žygiuodami pro iš apdangalo išimtą vėliavą statute nustatyta tvarka;

199.3. vėliavai, iškeltai ant stiebo, pagarba neatiduodama.

200. Vėliavininko ir asistentų keitimas stovint garbės sargyboje:

200.1. Vėliavininko ir asistentų keitimą stovint garbės sargyboje rekomenduojama vykdyti kas penkias minutes, jeigu kitaip nenurodyta ceremonijos scenarijuje.

200.2. Prie garbės sargyboje stovinčio vėliavininko ir asistentų iš nugaros pusės prieina vėliavininką ir asistentus keičiantys pareigūnai.

200.3. Keičiantis vėliavininką pareigūnas ištiesia dešinę ranką ir paima vėliavos kotą, duodamas ženklą esantiems garbės sargyboje pareigūnams, kad pamaina pasiruošusi stoti į garbės sargybą.

200.4. Garbės sargyboje esantys pareigūnai žengia žingsnį į priekį ir, pasisukę į išėjimo pusę, išeina, o garbės sargybą keičiantys pareigūnai žengia žingsnį į priekį ir atsistoja į keičiamos garbės sargybos vietą.

III. CEREMONIJOS

I. PARADO RIKIUOTĖ

201. Ceremonijose rikiuotės vienetai rikiuojasi būrių vorų eile.

202. Ceremonijose, kuriose dalyvauja keli padaliniai, pareigūnai rikiuojasi į būrių eilę voromis.

203. Vienetai rikiuojasi į ceremonijos rikiuotės liniją.

204. Ceremonijos rikiuotės metu vadai ir rikiuotės vienetų vadai duoda komandas, nurodytas statute.

205. Paradas susideda iš trijų pagrindinių dalių: pareigūnų išsirikiavimas nustatyta rikiuote, parado rikiuotės vienetų pristatymas ir pagarbos atidavimas apžiūros viršininkui, žygiavimas pro

paradą stebinčius asmenis.

206. Rikiuotės vadas atsistoja 6 žingsnių atstumu priešais parado vietos (aikštės) centrą, veidu į parado rikiuotės liniją.

207. Padaliniai rikiuojasi išretintąja būrių vorų eile, pradedant nuo dešiniojo sparno šia tvarka: orkestras (jei yra) ir kiti vienetai

208. Rikiuotės vadas statute nustatyta tvarka pasisuka veidu į ceremonijos rikiuotės liniją ir duoda komandą, pvz.: **„Užkarda, pagarba kai – RĖN (deši – NĖN)!“**. Rikiuotės vadas pasisuka veidu į apžiūros viršininką, orkestras groja sutikimo maršą. Apžiūros viršininkui įėjus į parado aikštę, rikiuotės vadas statute nustatyta tvarka atiduoda pagarbą, orkestrui nustojus groti, raportuoja, pvz.: **„Tamsta vyriausiasis komisare, padalinys apdovanojimų ceremonijai išrikiuotas. Rikiuotės vadas – …….“**. Apžiūros viršininkui priėmus pagarbą, rikiuotės vadas nuleidžia ranką, pasisuka veidu į parado rikiuotės liniją ir duoda komandą: **„PAGERBTA!“.**

209. Po pristatymo apžiūros viršininkas atsistoja 6 žingsnių atstumu priešais parado centrą veidu į rikiuotę, rikiuotės vadas – 9 žingsnių atstumu nuo ceremonijos rikiuotės linijos (pirmosios eilės) veidu į frontą ir duoda komandas: **„RAMIAI!“, „Vėliavų grupe, vėliavų maršu žengte – MARŠ!“.**

210. Po šios komandos orkestras groja atitinkamą signalą, vėliavos grupė įneša vėliavą į parado aikštės centrą ir atsistoja rikiuotės viduryje 4 žingsnių į frontą atstumu nuo pirmos eilės.

211. Vėliavos grupei sustojus, rikiuotės vadas duoda komandą, pvz.: **„Būrys – LAISVAI!“.**

212. Po šios komandos visi stovi stovėsena „laisvai“, o apžiūros viršininkas ir rikiuotės vadas lieka stovėti „ramiai“.

213. Perskaitomi įsakymai dėl apdovanojimų, vadas juos įteikia. Įteikęs apdovanojimą, vadas pareigūnui paspaudžia ranką. Po rankos paspaudimo apdovanojimą gavęs pareigūnas atiduoda pagarbą vadui, apsisukdamas pasako: **„Tėvynės labui!“** ir grįžta į savo vietą. Vadui, svečiams bei kitiems asmenims pasisakius, grojamas valstybės himnas.

214. Skambant valstybės himnui rikiuotės vienetų vadai duoda komandą: **„RAMIAI**!“. Jei rikiuotės vienetai ginkluoti, duoda komandą: **„Ginklu – GERBK!“.** Rikiuotės priekyje stovintys vadai himno metu atiduoda pagarbą.

215. Baigus groti himną, rikiuotės vienetų vadai duoda komandą: **„LAISVAI**!“.

216. Po valstybės himno rikiuotės vadas duoda komandą, pvz.: **„Būry, deši – NĖN!“.** Visiems pasisukus dešinėn, rikiuotės vadas duoda komandą, pvz.: **„Būry, iškilmingu maršu žengte – MARŠ!“,** ir juda rikiuotės priekio link, kur atsistoja 3 žingsnių atstumu prieš vėliavos grupę.

217. Po šios komandos padaliniai žygiuoja vietoje, kol rikiuotės vadas ir vėliavos grupė neatsistoja rikiuotės priekyje. Jiems atsistojus, rikiuotės vienetų vadai savarankiškai komanduoja ir su padaliniais juda dešiniojo parado aikštės krašto link, kur sukomandavus, atlikę žygiuodami sukinį kairėn ir vieną kartą pasisukę kairiu sukiniu, juda vadovybės link.

218. Rikiuotės vadas pradeda duoti pagarbą dešinėn, kai iki vadovybės lieka 6 žingsniai. Atiduoda pagarbą tol, kol vadovybė atitolsta per 6 žingsnius. Iki vadovybės likus 6 žingsniams, kiekvieno rikiuotės vieneto vadas duoda komandą: **„Pagarba deši – NĖN!“,** po kurios visi atiduoda pagarbą dešinėn.

219. Pražygiavę padaliniai žygiuoja skirtos rikiavimosi vietos link, o vėliavos grupė grąžina vėliavą.

220. Rikiuotės vienetas iš rikiavimosi vietos išsiskirsto po vado komandos **„IŠSISKIRSTYK!“.**

221. Jei padaliniai žygiuoja gyvenvietės gatvėmis, rikiuotės priekyje juda vadas, o už jo vienoje eilėje jo pavaduotojai.

PASTABA. Jei parade dalyvauja aukštesnio rango pareigūnas nei rinktinės vadas, rikiuotės vadas yra pats rinktinės vadas, jo pavaduotojas užima sudaryto būrio vado vietą.

222. Vėliavų įnešimo į parado aikštę ceremonija nevykdoma.

II. PARADO RIKIUOTĖS VIENETŲ PRISTATYMAS IR PAGARBOS ATIDAVIMAS

APŽIŪROS VIRŠININKUI

223. Vadui (apžiūros viršininkui) įėjus į parado aikštę, rikiuotės vadas (vado pavaduotojas arba kitas pareigūnas) statute nustatyta tvarka pasisuka veidu į parado rikiuotės liniją ir duoda komandą, pvz.: **„Būry, pagarba kai – RĖN (deši – NĖN)!“**. Rikiuotės vadas pasisuka veidu į apžiūros viršininką, orkestras groja sutikimo maršą. Apžiūros viršininkui priartėjus nustatytu statute atstumu, rikiuotės vadas atiduoda pagarbą (orkestras nustoja groti) ir raportuoja, pvz.: **„Tamsta vyriausiasis komisare, būrys ceremonijai išrikiuotas. Būrio vadas – ……!“**. Apžiūros viršininkui priėmus pagarbą, rikiuotės vadas pasisuka veidu į parado rikiuotės liniją ir duoda komandą: **„PAGERBTA!“**.

224. Po pristatymo apžiūros viršininkas atsistoja 24 žingsnių atstumu nuo ceremonijos rikiuotės linijos veidu į rikiuotę, rikiuotės vadas stovi 12 žingsnių atstumu nuo ceremonijos rikiuotės linijos (pirmosios eilės) veidu į frontą ir, apžiūros viršininkui pasisveikinus su pareigūnais, duoda komandą: **„LAISVAI!“.**

225. Po šios komandos visi atsistoja stovėsena „laisvai“, o apžiūros viršininkas ir rikiuotės vadas lieka stovėti stovėsena „ramiai“.

226. Pasveikinama su iškilminga proga ir perskaitomi įsakymai dėl apdovanojimų. Vadas įteikia apdovanojimus. Įteikęs apdovanojimą, vadas pareigūnui paspaudžia ranką. Po rankos paspaudimo apdovanojimą gavęs pareigūnas atiduoda pagarbą vadui, kuris priima pagarbą, pasako: **„Tėvynės labui!“** ir grįžta į savo vietą. Vadui, svečiams bei kitiems asmenims pasisakius, grojamas valstybės himnas.

227. Orkestrui pradėjus groti, rikiuotės vienetų vadai duoda komandą: **„RAMIAI!“.** Jei rikiuotės vienetai ginkluoti, duoda komandą: **„Ginklu – GERBK!“.** Rikiuotės priešakyje stovintys vadai himno metu atiduoda pagarbą.

228. Baigus groti himną, rikiuotės vienetų vadai duoda komandą: **„LAISVAI!“**.

229. Po valstybės himno rikiuotės vadas duoda komandą, pvz.: **„Būry, deši – NĖN!“.** Visiems pasisukus dešinėn, rikiuotės vadas duoda komandą, pvz.: **„Būry, iškilmingu maršu žengte – MARŠ!“,** ir juda rikiuotės priekio link, kur atsistoja 3 žingsnių atstumu prieš vėliavos grupę.

230. Po šios komandos padaliniai žygiuoja vietoje, kol rikiuotės vadas ir vėliavos grupė neatsistoja į rikiuotės priekį. Jiems atsistojus, rikiuotės vienetų vadai savarankiškai komanduoja ir su padaliniais juda dešiniojo parado aikštės krašto link, kur sukomandavus, žygiuodami atlikę sukinį kairėn ir vieną kartą pasisukę kairiu sukiniu, juda vadovybės link.

231. Rikiuotės vadas pradeda duoti pagarbą dešinėn, kai iki vadovybės lieka 6 žingsniai. Atiduoda pagarbą tol, kol vadovybė atitolsta per 6 žingsnius. Iki vadovybės likus 6 žingsniams, kiekvieno rikiuotės vieneto vadas duoda komandą: **„Pagarba deši – NĖN!“,** po kurios visi atiduoda pagarbą dešinėn.

232. Pražygiavę padaliniai žygiuoja skirtos rikiavimosi vietos link, o vėliavos grupės grąžina vėliavas.

233. Padaliniai iš rikiavimosi vietos išsiskirsto po vado komandos **„IŠSISKIRSTYK!“.**

234. Jei padalinių junginys žygiuoja gatvėmis, rikiuotės priekyje vienoje eilėje juda vadas ir jo pavaduotojai.

235. Atskiroms progoms skirtų ceremonijų tvarką nustato padalinių vadai.

III. PRIESAIKOS DAVIMAS

236. Pareigūno priesaika duodama iškilmingai. Priesaikos ceremonijoje gali dalyvauti kapelionas.

237. Rikiuotėje turi būti Lietuvos Respublikos vėliava, taip pat gali būti vidaus reikalų statutinės įstaigos vėliava.

238. Prieš padalinių, kurių pareigūnai prisieks, rikiuotę prie ceremonijos rikiuotės linijos statomi stalai, ant kurių dedami priesaikos lapai.

239. Rikiuotės vadas komanduoja: **„RAMIAI!“, „Vėliavų grupe, į rikiuotės vidurį žengte – MARŠ!“.** Po vykdomosios komandos vėliavų grupė žygiuoja į jai nurodytą vietą, atlieka sukinį aplink ir, atsisukusi į ceremonijos rikiuotės liniją, sustoja. Vėliava laikoma padėtyje prie kojos.

240. Rikiuotės vadas pasisuka į ceremonijos rikiuotės liniją ir skaito vado įsakymą dėl pareigūnų priesaikos. Perskaitęs priesaikos tekstą, rikiuotės vadas komanduoja **„LAISVAI“.**

241. Baigęs skaityti ir grįžęs į savo vietą, rikiuotės vadas duoda komandą: **„Priesaikai pasiruošti, pirmyn – MARŠ!“.** Davęs komandą, pasisuka veidu į apžiūros viršininką.

242. Po to rikiuotės vadas duoda komandą, pvz.: **„Būrio vadai, priesaikos ceremoniją – PRADĖK!“.** Po vykdomosios komandos „pradėk“ parado padaliniai stoja rikiuotės stovėsena „ramiai“, o prisiekiančių pareigūnų padalinių vadai pasisuka į savo padalinių rikiuotę. Tada iš rikiuotės išeina skyrių (grupių, pamainų) vadai ir pradeda priesaikos priėmimą:

242.1. Skyrių vadai iškviečia prisiekiančius pareigūnus, pvz.: **„Policininke ……., PAS MANE!“**. Pareigūnas, išgirdęs savo pavardę, atsako: **„Aš!“**, žengia rikiuotės žingsniu ir, per 3 žingsnius priartėjęs prie savo vado, atiduoda pagarbą ir raportuoja, pvz.: **„Tamsta inspektoriau, policininkas ……., atvykau!“**.

242.2. Skyriaus vadas įteikia pareigūnui priesaikos tekstą ir duoda komandą: **„PRISIEK!“.** Po komandos „prisiek“ pareigūnas apsisuka aplink, stovėdamas veidu į savo padalinio rikiuotę, garsiai perskaito priesaikos tekstą.

242.3. Prisiekęs pareigūnas atsisuka savo vado pusėn, rikiuotės žingsniu prieina prie Lietuvos Respublikos vėliavos ir priklaupęs ant dešiniojo kelio ją pabučiuoja. Tuo metu vėliavininkas truputį palenkia vėliavą į priekį.

242.4. Skyriaus vadas paspaudžia ranką prisiekusiam pareigūnui ir pasveikina su priesaikos priėmimu. Prisiekęs pareigūnas atiduoda pagarbą ir pasako: **„Tėvynės labui!“** bei atsistoja stovėsena „ramiai“.

242.5. Po to skyriaus vadas duoda komandą, pvz.: **„Policininke …….., rikiuotėn – STOK!“.** Po vykdomosios komandos pareigūnas taisyklėse nustatyta tvarka grįžta į savo vietą rikiuotėje.

243. Grupė prisiekiančiųjų pareigūnų gali prisiekti, vienu metu garsiai skaitydami priesaikos tekstą. Tuo atveju yra skiriamas vienas pareigūnas, kuris, išėjęs prieš rikiuotę, skaito priesaikos tekstą, o kiti prisiekiantieji pareigūnai jį atkartoja. Baigęs skaityti priesaikos tekstą, pareigūnas atlieka veiksmus, nurodytus 242.3 punkte.

244. Baigus sveikinti, rikiuotės vadas komanduoja, pvz.: **„Padaliny, LAISVAI!“.** Po šios komandos pareigūnai atsistoja stovėsena „laisvai“.

245. Po to kalba priėję prie mikrofonų svečiai, apžiūros vadas.

246. Padalinio vadui, svečiams bei kitiems asmenims pasisakius, grojamas valstybės himnas.

247. Prieš pradedant skambėti himnui, rikiuotės vienetų vadai duoda komandą: **„RAMIAI!“.** Jei rikiuotės vienetai ginkluoti, duoda komandą: **„Ginklu – GERBK!“.** Rikiuotės priešakyje stovintys vadai himno metu atiduoda pagarbą.

248. Baigus groti himną, rikiuotės vienetų vadai duoda komandą: **„LAISVAI!“.**

249. Padalinys iš rikiavimosi vietos išsiskirsto po vado komandos **„IŠSISKIRSTYK!“.**

250. Pasibaigus priesaikos ceremonijai, prisiekusieji pareigūnai pasirašo priesaikos lapus.

251. Išlyga. Vidaus reikalų įstaigose priesaika gali būti priimama supaprastinta tvarka, jeigu prisiekiantysis nėra baigęs parengiamųjų rikiuotės kursų ar mokymų, minėtą tvarką nustato vidaus reikalų centrinių įstaigų vadovai.

IV. SALIUTAVIMO CEREMONIJA

252. Jei reikia, ceremonijų metu gali būti atliekamas saliutavimas.

253. Saliutavimą į ceremonijos programą įtraukia tik padalinio vadas savo įsakymu.

254. Saliutavimą gali atlikti tik pirmoje eilėje stovintys pareigūnai.

255. Kad saliutavimo metu ceremonijos dalis atrodytų patraukliai, pareigūnai iššauna

mažiausiai tris kartus. Užtaisymo tvarka: į ginklo dėtuvę dedami trys imitaciniai šoviniai, dėtuvė prijungiama prie automatinio šautuvo.

256. Saliutavimo grupei atsistojus rikiuotės stovėsena „ramiai“, duodama komanda, pvz.: **„Grupe, imitaciniais šoviniais ginklą – UŽTAISYK!“.** Saliutavimo grupė ginklus užtaiso greitai.

257. Po vykdomosios komandos „užtaisyk“ saliutavimo grupė atlieka veiksmus šia tvarka:

257.1. pasisuka pusiau dešinėn;

257.2. kairę koją atstato pusžingsnį į kairę ir atsistoja taip, kad kūno svoris vienodai pasiskirstytų ant abiejų kojų;

257.3. dešine ranka pakelia ginklus, o kaire suima už ginklo apsodo lovelio;

257.4. dešinę ranką uždeda ant ginklo buožės;

257.5. dešine ranka spynos rėmo rankenėlė patraukiama atgal ir po to atleidžiama (t. y. ginklas užtaisomas);

257.6. dešinė ranka uždedama ant ginklo pistoletinės rankenėlės.

258. Kai ginklai užtaisyti, saliutavimo grupei vadovaujantis pareigūnas duoda komandą (darydamas atitinkamas pauzes), pvz.: **„Grupe, PASIRUOŠK, NUSITAIKYK, UGNIS!“.** Saliutavimo grupė po vykdomųjų komandų atlieka šiuos veiksmus:

258.1. Po vykdomosios komandos „pasiruošk“ pareigūnai dešinės rankos nykščiu ginklo keitiklį iš saugos padėties perkelia į pavienio šaudymo sektorių.

258.2. Po vykdomosios komandos „nusitaikyk“ iš horizontaliosios padėties pakelia ginklą 45° kampu, ginklo buožę tvirtai atremia į dešinį petį ir paima kairės rankos nykščiu ir smiliumi už ginklo apsodo lovelio. Visi kairės rankos pirštai suglaudžiami ir ištiesiami, o jos riešas laikomas tiesiai. Dešinė alkūnė pakeliama beveik iki peties. Galva pasukama 90° kampu kairėn, akys atmerktos, dešine akimi žiūrima pro ginklo taikiklį.

258.3. Po vykdomosios komandos „ugnis“ dešinės rankos smiliumi greitai nuspaudžiamas nuleistukas.

259. Saliutavimui pratęsti duodamos tik vykdomosios komandos „nusitaikyk“, „ugnis“.

260. Iššovus paskutinį šovinį, saliutavimo grupės vadas duoda komandą: **„Ginklą prie krūtinės – KABINK!“.** Visiems grupės pareigūnams atlikus nurodytą veiksmą, duodama komanda: **„Ginklu – GERBK!“.** Atliekamas nurodytas veiksmas.

261. Ginklai apžiūrimi iš karto palikus rikiuotės aikštę taisyklėse nustatyta tvarka.

V. VĖLIAVOS ĮTEIKIMAS

262. Vėliavą suformuotam vienetui įteikia vidaus reikalų ministras, padalinio vadas ar jo įgaliotas asmuo.

263. Prieš apžiūros viršininko (vado ar kito asmens) vietą pastatomas stalas, ant kurio dedama vėliava.

264. Vėliavos grupė be vėliavos stovi rikiuotės vado nustatytoje vietoje.

265. Rikiuotės vadas atsistoja 6 žingsnius priešais parado vietos (aikštės) centrą, veidu į parado rikiuotės liniją.

266. Padaliniai rikiuojasi išretintąja būrių vorų eile, pradedant nuo dešiniojo sparno, šia tvarka: orkestras (jei yra), kiti rikiuotės vienetai.

267. Vadui (apžiūros viršininkui) įėjus į parado aikštę, rikiuotės vadas (vado pavaduotojas) statute nustatyta tvarka pasisuka veidu į parado rikiuotės liniją ir duoda komandą, pvz.: **„Būry, pagarba kai – RĖN (deši – NĖN)!“**. Rikiuotės vadas pasisuka veidu į apžiūros viršininką, orkestras groja sutikimo maršą. Apžiūros viršininkui priartėjus nustatytu statute atstumu, rikiuotės vadas atiduoda pagarbą ir, orkestrui nustojus groti, raportuoja, pvz.: **„Tamsta vyriausiasis komisare, būrys vėliavos įteikimo ceremonijai išrikiuotas. Būrio vadas – …….!“**. Apžiūros viršininkui priėmus raportą, rikiuotės vadas atiduoda pagarbą, pasisuka veidu į parado rikiuotės liniją ir duoda komandą: **„PAGERBTA!“**

268. Po pristatymo apžiūros viršininkas atsistoja 6 žingsnių atstumu priešais parado centrą veidu į rikiuotę, kairėje jo atsistoja padalinio vadas, rikiuotės vadas atsistoja per 9 žingsnius nuo

ceremonijos rikiuotės linijos (pirmosios eilės) veidu į frontą ir komanduoja, pvz.: **„Būry, tarnybos vado įsakymo – KLAUSYK!“.** Po vykdomosios komandos „klausyk“ padaliniai atsistoja stovėsena „ramiai“, po to paskirtas pareigūnas (vado pavaduotojas ar kitas asmuo) prieina prie mikrofono ir skaito įsakymą dėl vėliavos įteikimo.

269. Jam baigus skaityti, rikiuotės vadas pasisuka veidu į ceremonijos rikiuotės liniją ir komanduoja, pvz.: **„Būry, ginklu – GERBK!“.** Po vykdomosios komandos „gerbk“ padaliniai atlieka nurodytą rikiuotės veiksmą, rikiuotės vadas pasisuka į apžiūros viršininką veidu ir atiduoda pagarbą. Padalinio vadas, žengęs 2 žingsnius, pasisuka į apžiūros viršininką, o apžiūros viršininkas paima vėliavą, pasisuka į padalinio vado pusę (vėliavą laiko padėtyje prie kojos) ir taria žodžius (palinki savo vardu). Po to apžiūros viršininkas įteikia vėliavą padalinio vadui, prieš tai jam atidavęs pagarbą. Įteikęs vėliavą, apžiūros viršininkas atsistoja į savo vietą. Paėmęs vėliavą, padalinio vadas pasisuka veidu į ceremonijos rikiuotės liniją, o rikiuotės vadas, atidavęs pagarbą, pasisuka veidu į ceremonijos rikiuotės liniją ir komanduoja: **„Vėliavų grupe, prie dalinio vado žengte – MARŠ!“,** davęs komandą, pasisuka į apžiūros viršininką ir atiduoda pagarbą. Po vykdomosios komandos „marš“ vėliavų grupė žygiuoja artimiausiu keliu padalinio vado link ir sustoja prieš jį per 2 žingsnius. Jai sustojus, vėliavų grupės vadas komanduoja: **„Vėliavų grupe, ginklu – GERBK!“,** o padalinio vadas perduoda vėliavą, ją perdavęs, atiduoda pagarbą ir grįžta į savo vietą. Jam grįžus, vėliava pašventinama. Baigus šventinti, rikiuotės vadas komanduoja: **„Vėliavų grupe, vėliavų maršu žengte – MARŠ!“.** Po vykdomosios komandos „marš“ vėliavų grupė pradeda žygiuoti dešiniu sukiniu, priėjusi prie padalinio dešiniojo sparno, sukasi dešiniu sukiniu ir žygiuoja šio sparno link taip, kad pasisuktų dešiniu sukiniu ir žygiuotų padalinio kairiojo sparno link per būrių vadų ir rikiuotės vado vidurį. Priėjusi dalinio kairįjį sparną, pakeičia žygiavimo kryptį ir eina dešiniojo sparno link. Pasiekusi vietą priešais rikiuotės vadą, vėliavos grupė pasisuka kairiu sukiniu ir atsistoja priešais jį (sustoja padėtyje „nešk“). Po to apsisuka, žygiuoja į jai nustatytą rikiuotės vietą (per vidurį, 4 žingsnių atstumu nuo ceremonijos rikiuotės linijos), atsisukusi į frontą sustoja. Vėliavininkas laiko vėliavą padėtyje „ginklu gerbk“. Jai atsistojus į vietą, padalinio pareigūnai sveikina vėliavą, tris kartus sušukdami: **„Valio!“.** Baigus sveikinti, rikiuotės vadas baigia duoti pagarbą, pasisuka veidu į ceremonijos rikiuotės liniją ir komanduoja: **„Parade, PAGERBTA!“.** Po komandos pasisuka veidu į apžiūros viršininką. Po vykdomosios komandos „pagerbta“ pareigūnai atsistoja stovėsena „laisvai“, o du paskirti pareigūnai artimiausiu keliu pribėga prie apžiūros viršininko, atiduoda pagarbą ir, paėmę stalą, išneša iš rikiuotės aikštės. Padalinio vadui, svečiams bei kitiems asmenims pasisakius, grojamas valstybės himnas.

270. Skambant valstybės himnui, rikiuotės vienetų vadai duoda komandą: **„RAMIAI**!“. Jei rikiuotės vienetai ginkluoti, duodama komanda: **„Ginklu – GERBK!“.** Rikiuotės priekyje stovintys vadai himno metu atiduoda pagarbą.

271. Baigus groti himną, rikiuotės vienetų vadai komanduoja: **„LAISVAI!“**.

272. Po valstybės himno rikiuotės vadas duoda komandą, pvz.: **„Būry, deši – NĖN!“.** Visiems pasisukus dešinėn, rikiuotės vadas duoda komandą, pvz.: **„Būry, iškilmingu maršu žengte – MARŠ!“,** ir juda rikiuotės priekio link, kur atsistoja 3 žingsnių atstumu prieš vėliavos grupę.

273. Po šios komandos padaliniai žygiuoja vietoje, kol rikiuotės vadas ir vėliavos grupė neatsistos rikiuotės priekyje. Jiems atsistojus, rikiuotės vienetų vadai savarankiškai komanduoja ir su padaliniais juda dešiniojo parado aikštės krašto link, kur sukomandavus, žygiuodami atlikę sukinį kairėn ir vieną kartą pasisukę kairiu sukiniu, juda vadovybės link.

274. Rikiuotės vadas pradeda duoti pagarbą dešinėn, kai iki vadovybės lieka 6 žingsniai. Atiduoda pagarbą tol, kol vadovybė atitolsta per 6 žingsnius. Iki vadovybės likus 6 žingsniams, kiekvieno rikiuotės vieneto vadas duoda komandą: **„Pagarba deši – NĖN!“,** visi atiduoda pagarbą dešinėn.

275. Pražygiavę padaliniai žygiuoja skirtos rikiavimosi vietos link, o vėliavos grupė grąžina vėliavą.

276. Padaliniai iš rikiavimosi vietos išsiskirsto po vado komandos: **„IŠSISKIRSTYK!“.**

VI. RIKIUOTĖS APŽIŪRA

277. Rikiuotės apžiūros viršininkas yra padalinio vadas.

278. Rikiuotės apžiūros metu rikiuotei vadovauti skiriamas rikiuotės vadas.

279. Rikiuotės vadas atsistoja 6 žingsnių atstumu priešais rikiuotės centrą, veidu į rikiuotės liniją.

280. Padaliniai rikiuojasi skleistine rikiuote, pradėdami nuo dešiniojo sparno, šia tvarka: būrys, grupės ir kiti rikiuotės vienetai.

281. Vadui, įėjusiam į aikštę, rikiuotės vadas (vado pavaduotojas arba kitas pareigūnas) pristato padalinį statute nustatyta tvarka.

282. Po pristatymo vadas atsistoja 15 žingsnių atstumu nuo rikiuotės centro veidu į rikiuotę, rikiuotės vadas – 15 žingsnių atstumu nuo pirmosios eilės veidu į frontą ir duoda komandą: **„Pirma eilė dešimt žingsnių, antra – devynis, trečia ir t. t., žengte – MARŠ!“.**

283. Po šios komandos pareigūnai žengia nurodytą žingsnių skaičių ir sustoja.

284. Pareigūnams sustojus, rikiuotės vadas duoda komandą, pvz.: **„Būry – LAISVAI!“.**

285. Po šios komandos visi stoja stovėsena „laisvai“, o padalinio ir rikiuotės vadas, pradėdamas nuo dešinio rikiuotės sparno, tikrina kiekvieną pareigūną.

286. Vadui atsistojus priešais pareigūną, pastarasis privalo prisistatyti, vadui praėjus pareigūnas atsistoja stovėsena „laisvai“.

287. Atlikęs apžiūrą, rikiuotės vadas duoda komandą, pvz.: **„Būry, į savo vietas žengte – MARŠ!“.** Išgirdęs vykdomąją komandą, kiekvienas pareigūnas savarankiškai apsisuka aplink ir rikiuotės žingsniu atsistoja į savo vietą rikiuotėje. Atsistoję pareigūnai pasisuka veidu į fronto pusę.

288. Po apžiūros vadas duoda nurodymus.

289. Po to rikiuotės vadas duoda komandą, pvz.: **„Būry, deši – NĖN!“.** Visiems pasisukus dešinėn, rikiuotės vadas duoda komandą, pvz.: **„Būry, žengte – MARŠ“.**

290. Po šios komandos rikiuotės vienetų vadai savarankiškai komanduoja ir su padaliniais juda dešiniojo krašto link, kur sukomandavę, žygiuodami atlikę sukinį kairėn ir vieną kartą pasisukę kairiu sukiniu, juda vadovybės link.

291. Iki vadovybės likus 6 žingsniams, kiekvieno rikiuotės vieneto vadas duoda komandą: **„Pagarba deši – NĖN!“,** po kurios visi atiduoda pagarbą dešinėn.

292. Pražygiavę padaliniai žygiuoja skirtos rikiavimosi vietos link.

293. Padaliniai iš rikiavimosi vietos išsiskirsto po vado komandos: **„IŠSISKIRSTYK!“.**

VII. JŪRINIS CEREMONIALAS

294. Iškilmingų ceremonijų atlikimo tvarka laivuose analogiška nustatytai statute.

295. Pagarba laivuose atiduodama bendrąja statute nustatyta tvarka.

296. Laivui susitikus su kitais laivais (Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių), visi pareigūnai, esantys viršutiniame denyje, atsistoja stovėsena „ramiai“ ir atiduoda pagarbą pakeldami ranką.

VIII. PROFESIJOS DIENOS MINĖJIMAS

297. Profesijos dienos minėjimo scenarijus tvirtinamas vidaus reikalų statutinės įstaigos vadovo įsakymu.

IX. LAIDOTUVIŲ CEREMONIALAS

298. Laidotuvių ceremonijos rengiamos laidojant pareigūnus, žuvusius tarnybos metu, arba atskiru vidaus reikalų statutinės įstaigos (toliau – įstaiga), kurioje tarnavo velionis, vadovo nurodymu, gavus velionio artimųjų (žmonos, vyro, tėvų arba pilnamečių vaikų) sutikimą.

299. Vadovas savo įsakymu skiria atsakingą (-us) už laidotuvių ceremonialą pareigūną (-us) (toliau – atsakingas pareigūnas).

300. Pareigūnų, dalyvaujančių garbės palydoje ir nešančių karstą, skaičių nustato atsakingas pareigūnas. Kai pareigūnų skaičius ribotas, laidotuvių ceremonijai tinkamai organizuoti pakanka 8 pareigūnų (atsakingas asmuo neįskaičiuojamas).

301. Atsakingas pareigūnas privalo:

301.1. supažindinti velionio artimuosius su ceremonialo tvarka;

301.2. suderinti su velionio artimaisiais visus klausimus, susijusius su ceremonialu;

301.3. kontroliuoti, kad laiku būtų paruoštos laidotuvių išlaidų sąmatos;

301.4. kontroliuoti ir koordinuoti ceremonialo dalyvių veiksmus.

302. Dėl velionio šarvojimo kreipiamasi į tokias paslaugas teikiančius laidojimo biurus.

303. Atsakingas pareigūnas turi bendradarbiauti su laidotuvių biuro administratoriumi ir neturi prisiimti tų pareigų, kurias turi atlikti laidotuvių biuro administratorius.

304. Velionis laidojamas su išeigine uniforma.

305. Prie karsto kabinama velionio nuotrauka (jei velionis laidojamas pagal krikščioniškas tradicijas, kryžius statomas velionio galvūgalyje). Ordinai prie pagalvėlės segami po vieną, o kiti apdovanojimai ir pasižymėjimo ženklai – po 3–4 (pagalvėlės apdovanojimams segti turi būti juodos arba raudonos spalvos).

306. Laidojimo ceremonijos pradžia bei vieta (laidojimo biuras, bažnyčia, prie kapinių vartų, prie kapo) derinama su velionio artimaisiais.

307. Ceremonijoje oficialias pareigas einantys pareigūnai dėvi išeiginę uniformą. Ant kairės rankovės ryši gedulo juostelę.

308. Laidojimo dieną prie velionio karsto organizuojama 1 valandos trukmės garbės sargyba, susidedanti iš (2–4) uniformuotų pareigūnų. Garbės sargyba keičiasi kas 5–10 minučių.

309. Likus valandai iki karsto išnešimo iš šarvojimo vietos, į garbės sargybą prie velionio karsto gali stoti vadovybė, kiti asmenys. Jie atsistoja karsto kojūgalyje ir keičiasi kas 3-5 minutes.

310. Nustatytu laiku, prieš išnešant karstą, dvasininkas (kapelionas) atlieka religines apeigas. Po to organizuojamas vainikų ir gėlių išnešimas, nuo šarvojimo salės iki katafalko sudarant „koridorių“ karstui išnešti. Velionio artimiesiems atsisveikinus su velioniu, uždengiamas karsto dangtis, o ant jo skersai užtiesiama Lietuvos valstybės vėliava. Geltonos spalvos juosta turi būti galvūgalio pusėje. Ant Lietuvos valstybės vėliavos negali būti jokio kito daikto.

311. Karstą neša 6 pareigūnai.

312. Išneštas iš šarvojimo salės karstas užkeliamas ant pakylos (jei yra tokios sąlygos) ir garbės palyda bei kiti padaliniai, atsisveikindami su velioniu, praeina pro karstą grojant gedulingam maršui.

313. Prieš išnešant karstą pirmiausia nešamas kryžius, velionio nuotrauka, apdovanojimai, eina dvasininkas (kapelionas), nešamas karstas (karsto nešėjai be galvos apdangalų išsirikiuoja pagal ūgį – galvūgalyje stovi aukščiausi, kojūgalyje žemiausi), iš paskos eina artimieji.

314. Karstas nešamas kojūgaliu į priekį, išskyrus, kai karstas nešamas į koplyčią ar bažnyčią.

315. Lydėjimo į bažnyčią, kapus procesija išsirikiuoja tokia tvarka:

315.1. pareigūnas, nešantis kryžių;

315.2. pareigūnas, nešantis velionio nuotrauką;

315.3. pareigūnai, nešantys apdovanojimus;

315.4. pareigūnai ir kiti asmenys, nešantys vainikus ir gėles;

315.5. orkestras;

315.6. garbės palydos vadovas;

315.7. garbės palydos padalinys;

315.8. dvasininkas (kapelionas);

315.9. karstas ir karsto nešėjai prie katafalko;

315.10. velionio artimieji;

315.11. oficialūs asmenys ir įstaigų vadovai;

315.12. įstaigos, kurioje dirbo velionis, tarnautojai;

315.13. kiti asmenys.

316. Garbės sargybos pareigūnai atsakingo pareigūno nurodytoje vietoje sustoja į vieną eilę veidu į kapą.

317. Orkestras, lygiuodamasis į garbės palydos dešinįjį sparną, stovi dešinėje. Atsižvelgiant į vietovės sąlygas, orkestras rikiuojamas arčiau kapavietės.

318. Karstą lydintys pareigūnai išsirikiuoja dviem eilėmis abiejose kapo pusėse. Lydintys pareigūnai stovi veidu vieni į kitus (tarp jų turi būti pakankamai vietos karstui nešti).

319. Velionio artimieji lieka prie katafalko.

320. Kiti asmenys stovi netoli kapo eilėmis, atsisukę į kapo pusę. Jų vietas nurodo atsakingas pareigūnas.

321. Atsakingas pareigūnas numato procesijos pajudėjimo pradžios laiką. Visi veiksmai laidotuvių ceremonijoje vykdomi gavus atsakingo pareigūno pritarimą ar ženklą.

322. Kai visi laidotuvių dalyviai atsistoja į savo vietas, atsakingas pareigūnas duoda ženklą, karsto nešėjai nukelia karstą nuo katafalko ir neša prie kapo duobės.

323. Kol karstas nešamas, orkestras groja gedulingą maršą.

324. Jei velionio našlės arba motinos niekas nelydi, ją nuo mašinos iki kapo lydi atsakingas pareigūnas.

325. Karsto nešėjai karstą prie kapo duobės padeda ant specialios pakylos.

326. Orkestrui baigus groti, sakomas atsisveikinimo žodis. Pirmas atsisveikinimo žodį sako įstaigos, kurioje tarnavo velionis, vadovas ar jo įgaliotas pareigūnas. Po to atsisveikinimo žodį sako vadovybės atstovas ar vienas iš oficialių asmenų.

327. Po atsisveikinimo kalbos du pareigūnai iš garbės palydos nuo karsto nuima Lietuvos valstybės vėliavą bei ją sulanksto nustatyta tvarka ir perduoda atsakingam pareigūnui. Garbės palydos vadas komanduoja: **„Ramiai“.**

328. Po šios komandos atsakingas pareigūnas, sakydamas: **„Įteikiame Lietuvos valstybės vėliavą Jūsų (sakomas giminystės ryšys, pvz., sūnaus) nepriekaištingai tarnybai atminti!“,** Lietuvos valstybės vėliavą įteikia velionio artimiesiems. Po to jiems perduodami ir velionio apdovanojimai.

329. Pradėjus leisti karstą į duobę saliutavimo grupės vadas komanduoja garbės palydos padalinio priekinei eilei, pvz.: **„Grupe, PUSIAU DEŠINĖN, PASIRUOŠK, UGNIS!“.** Po trijų salvių jie atsistoja į padėtį „ramiai“.

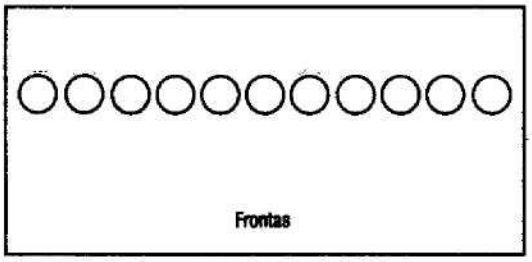
330. Kol karstas leidžiamas į duobę, pareigūnai atiduoda pagarbą.

331. Esant nenumatytai situacijai laidojimo ceremonialo metu atsakingas pareigūnas sprendimą priima savarankiškai.

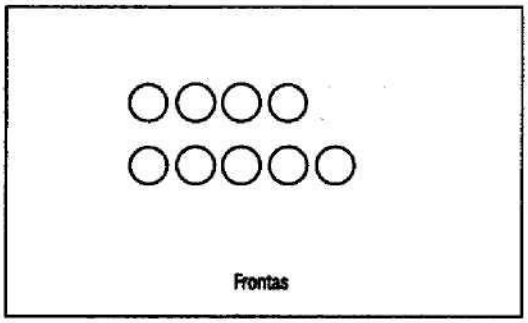
_____

Vidaus reikalų statutinių įstaigų rikiuotės ir
ceremonijų statuto
1 priedas

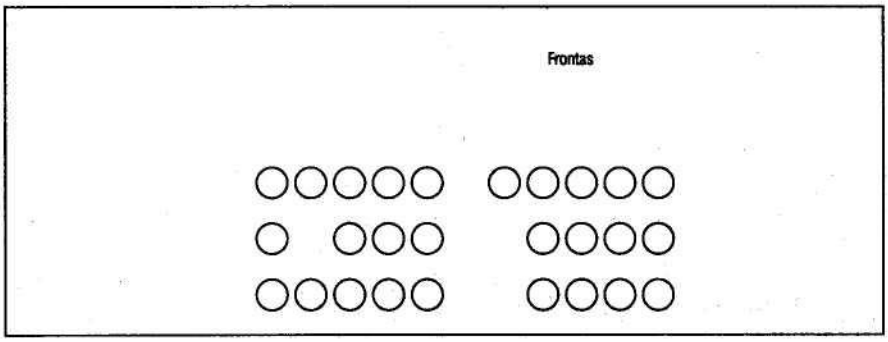
RIKIUOČIŲ STRUKTŪRA

Eilė

Dvieilė

Trieilė

Vidaus reikalų statutinių įstaigų rikiuotės ir
ceremonijų statuto
2 priedas

RIKIUOČIŲ STRUKTŪRA

Išretintoji rikiuotė

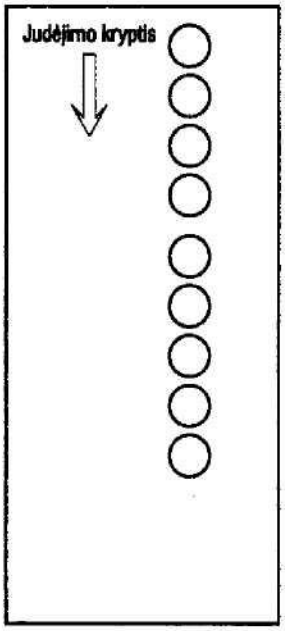

Tankioji rikiuotė

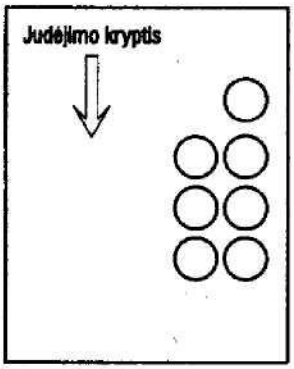
_____

Vidaus reikalų statutinių įstaigų rikiuotės ir
ceremonijų statuto
3 priedas

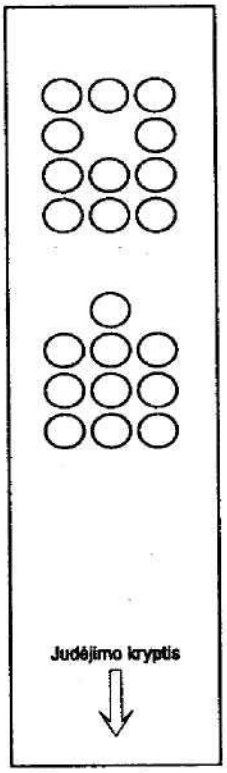
RIKIUOČIŲ STRUKTŪRA

Vora po viena

Vora po du

Vora po tris

Vidaus reikalų statutinių įstaigų rikiuotės ir
ceremonijų statuto
4 priedas

MOKYMO KOMANDUOTI METODIKA

I. KOMANDOS SANDARA

1. Daugumą rikiuotės komandų sudaro dvi dalys: paruošiamoji ir vykdomoji. Toks skirstymas supaprastina pareigūnų mokymą ir rikiuotės valdymą. Pavyzdžiui, komandos **„Būry, deši – NĖN!“ ar „Būry, žengte – MARŠ!“** yra dviejų dalių.

2. Paruošiamoji komandos dalis gali būti sudėtinė. Pvz., komandoje **„Būry, žengte – MARŠ!“** žodis „būry“ sutelkia dėmesį, kad pareigūnai psichologiškai pasiruoštų, o žodis „žengte“ nurodo veiksmą, kuris bus atliekamas (statute paruošiamosios komandos rašomos mažosiomis raidėmis, vykdomosios – didžiosiomis). Minėtos komandos paruošiamoji komanda yra, pvz.: **„Būry, žengte“.**

3. Vykdomoji komandos dalis nustato veiksmo atlikimo pradžią. Komandos, pvz.: **„Būry, žengte – MARŠ!“,** vykdomoji komanda yra „marš“.

4. Keičiant pareigūno ar vieneto judėjimo kryptį, paruošiamoji ir vykdomoji komandos kiekvienam rikiuotės veiksmui duodamos taip, kad pareigūnas pradėtų judesį ta koja, į kurią pusę reikės pasisukti. Taktas tarp paruošiamosios ir vykdomosios komandų turi būti ne mažesnis kaip vienas žingsnis.

II. PAPILDOMOSIOS KOMANDOS

5. Papildomosios komandos – žodiniai vado įsakymai pavaldiniams – sustiprina ir papildo vieneto vado komandas ir užtikrina, kad rikiuotės pratimas (veiksmas) būtų teisingai suprastas ir atliktas.

6. Papildomąją komandą gali sudaryti paruošiamoji komanda arba dalis paruošiamosios komandos. Ji duodama tarp paruošiamosios ir vykdomosios komandos. Jei reikia, kad vieneto sudedamasis elementas atliktų kitą veiksmą (pratimą) arba kad tas pats veiksmas būtų atliekamas kitu laiku, pavaldūs vadai duoda papildomąsias komandas. Pavyzdžiui, vieneto vadas, perrikiuodamas padalinį, išsirikiavusį vora po tris, į vorą po du, komanduoja, pvz.: **„Būry, vora po du, iš kairės žengte – …….!“**. Pirmos ir antros vienetų vadai duoda komandą, pvz.: **„Būry, žengte – …….!“**, o trečios grupės vadas komanduoja, pvz.: **„Vietoje žengte …….!“**. Po vado vykdomosios komandos „marš“ pirmoji ir antroji grupė pradeda žygiuoti tiesiai, o trečiosios grupės vadas atitinkamu momentu komanduoja: **„Pusiau kairėn – MARŠ!“.** Po to atitinkamu metu trečiosios grupės vadas duoda komandą: **„Pusiau dešinėn – MARŠ!“** ir užeina už pirmosios ir antrosios grupių statute nustatytu atstumu.

7. Mažesnio vieneto vadas duoda visas papildomąsias komandas per dešinįjį petį, išskyrus tuos atvejus, kai jis komanduoja vienetui, esančiam iš kairės.

8. Kai padalinio rikiuotė perrikiuojama vietoje, mažesnio vieneto vadas neduoda papildomosios komandos.

9. Vienetų vadai duoda papildomąsias komandas pagal tiesioginių vadų paruošiamųjų komandų seką.

10. Kai nenurodoma judėjimo kryptis, judama tiesiai. Kai paruošiamąja komanda nurodoma judėjimo kryptis ir tempas, tai papildomąja komanda taip pat nurodoma judėjimo kryptis ir tempas.

III. BENDROSIOS VIENETO KOMANDOS

11. Bendrųjų vieneto komandų tikslas pratybų metu – paskatinti pareigūnų pasitikėjimą ir entuziazmą. Rikiuotės pratybų metu vadas komanduoja, pavyzdžiui: **„Sukinį kairėn pagal savo**

komandą – VYKDYK!“. Po vykdomosios komandos visi vieneto pareigūnai sutartinai ir garsiai komanduoja: **„Kai – RĖN!“** ir vienu metu atlieka rikiuotės pratimą. Jei vadas nori keisti bendrąsias vieneto komandas, jis komanduoja, pvz.: **„Būry, pagal mano komandą deši – NĖN!“.**

IV. NURODYMAI

12. Norėdamas, kad vieneto padaliniai atliktų skirtingus pratimus (veiksmus), vieneto vadas vietoj komandos duoda nurodymą.

13. Nurodymai reiškiami trumpais sakiniais, pvz.: **„Pratybų vadovai – vienetų vadai. Rikiuotės pratybų vieta – rikiuotės aikštė. Pratyboms skiriama 15 minučių. Pirmosios grupės pratybų vieta – dešinioji rikiuotės aikštės pusė. Atlikti sukinius vietoje. Antrojo vieneto rikiuotės pratybų vieta – aikštės centras. Mokyti žygiuoti rikiuotės žingsniu. Trečiojo vieneto rikiuotės pratybų vieta – kairioji aikštės pusė. Atlikti sukinius judant!“. „VIENETAI JŪSŲ ŽINION!“ –** vykdomoji nurodymo dalis, kuria vieneto vadas perduoda vadovavimą pavaldiems vadams.

V. KOMANDAVIMO BALSAS

14. Komanduojama tokiu tonu, ritmu ir greičiu, kad komanda būtų suprantama kiekvienam pareigūnui. Komanduojant reikia tikslumo ir greitos reakcijos.

15. Komandos garsumas priklauso nuo vieneto dydžio. Paprastai vadas stovi prieš rikiuotę centre, atsisukęs veidu į pavaldinius taip, kad visi jį girdėtų. Komanduojama stovint arba judant. Pareigūnai stebi vado laikyseną ir seka jo pavyzdžiu.

16. Aiškios komandos yra efektyvios, o neaiškios sukelia painiavą. Kad komandos būtų aiškios, reikia taisyklingai tarti žodžius.

17. Paruošiamoji komanda ištariama kylančia intonacija, vykdomoji ištariama ryškesniu ir truputį aukštesniu tonu, nei buvo ištartas paskutinis paruošiamosios komandos skiemuo. Komanda turi būti ištariama staigiai.

18. Taktas tarp komandų turi būti visada vienodas, neatsižvelgiant į rikiuotės dydį. To reikia tam, kad kiekvienas rikiuotės vienetas galėtų suprasti paruošiamąją komandą ir žinotų, kada reikia tikėtis vykdomosios komandos.

19. Jei būtinos papildomosios komandos, tai komanduojantysis turėtų skirti bent vieną žingsnį tarp paruošiamosios ir pavaldžių vadų papildomosios komandos arba iki tol, kol bus duotos pavaldžių vadų papildomosios komandos, taip pat papildomą žingsnį po pavaldžių vadų komandų.

_____

Vidaus reikalų statutinių įstaigų rikiuotės ir
ceremonijų statuto
5 priedas

INDIVIDUALUS PAREIGŪNO RENGIMAS

I. VEIKSMAI VIETOJE

1. Kiekvienas rikiuotės pratimas atliekamas stovint ramiai, išskyrus komandas **„POILSIS!“** ir **„PASITAISYK!“.**

2. Pasisukimo kryptis nurodoma komandomis **„Kai – RĖN!“, „Pusiau kai – RĖN!“, „Deši – NĖN!“, „Pusiau deši – NĖN!“ ir „Ap – LINK!“.**

3. Rikiuotės stovėsena „ramiai“ atsistojama kreipiantis į vadą, atiduodant pagarbą, giedant valstybės himną, komanduojant ir išgirdus paruošiamąją komandą arba komandą **„RAMIAI!“** (1 pav.).

1 pav. Stovėsena „ramiai“

4. Išgirdus komandą **„RAMIAI!“,** reikia:

4.1. suglausti kulnus, batų priekius išskėsti per bato priekinės dalies pado plotį. Stovėti tiesiomis kojomis, nelenkti jų per kelius;

4.2. pilvą įtraukti, išsitiesti, krūtinę atstatyti į priekį, pečius truputį atlošti;

4.3. galvą pakelti ir nesukinėti į šonus, žiūrėti tiesiai prieš save, smakro neatkišti;

4.4. rankas nuleisti, plaštakas delnais į vidų laikyti prie šonų ties šlaunų viduriu, pirštus kiek sulenkti. Dėvint kasdieninę ar paradinę uniformą, didysis pirštas turi būti ties išilgine kelnių siūle;

4.5. stovėti ramiai iki kitos komandos.

5. Stovėsena „laisvai“ atsistojama po stovėsenos „ramiai“. Šia stovėsena atsistojama išgirdus komandą **„LAISVAI!“** (2 pav.).

2 pav. Stovėsena „laisvai“

6. Po šios komandos reikia:

6.1. kairę koją pastatyti pečių plotyje. Stovėti tiesiomis kojomis, nelenkiant jų per kelius;

6.2. rankas kiek sulenktas sunerti už nugaros (kaire ranka suimti dešinės rankos plaštaką, kaip parodyta 2 pav.);

6.3. galvą laikyti tiesiai, nesukinėti į šonus, žiūrėti tiesiai prieš save;

6.4. nekalbėti ir nejudėti, kol nebus kitos komandos.

7. Poilsio stovėsena atsistojama po stovėsenos „laisvai“, išgirdus komandą **„POILSIS!“** Išgirdus šią komandą, galima:

7.1. neišeinant iš savo vietos, pajudinti kojas, nuleisti rankas;

7.2. pasisukioti į šonus iki kitos komandos.

8. Komanda **„PASITAISYK!“** uniformai, apsauginei aprangai ar ginkluotei pasitaisyti atliekama stovint laisvai. Išgirdus komandą, reikia:

8.1. neišeinant iš savo vietos, pasitaisyti uniformą, apsauginę aprangą ir kt. Jei reikia, galima paprašyti išeiti iš rikiuotės;

8.2. pasitaisius savarankiškai arba vadui sukomandavus **„BAIK TAISYTIS!“,** atsistoti ramiai.

9. Sukiniai vietoje yra dviejų judesių veiksmas. Sukiniams vietoje atlikti komanduojama:

9.1. **„Deši – NĖN!“ („Pusiau deši – NĖN!“) –** sukamasi 90° (45°) kampu;

9.2. **„Kai – RĖN! „ („Pusiau kai – RĖN!“) –** sukamasi 90° (45°) kampu;

9.3. **„Ap – link!“ –** sukamasi 180° kampu.

10. Sukomandavus **„Kai – RĖN!“ („Pusiau kai – RĖN!“), „Ap – link!“,** reikia suktis ant kairiojo kulno ir dešiniojo bato priekio per kairįjį petį. Sukantis kūno svorį perkelti ant kairės kojos.

11. Sukomandavus **„Deši – NĖN!“ („Pusiau deši – NĖN!“),** reikia suktis ant dešiniojo kulno ir kairiojo bato priekio per dešinįjį petį. Sukantis kūno svorį perkelti ant dešinės kojos (3 pav.).

12. Pasisukus laisvąją nesulenktą per kelį koją staigiu judesiu pristatyti prie kitos kojos tiesiausia kryptimi.

3 pav. Sukinys dešinėn

II. RIKIUOTĖS ŽINGSNIS IR ŽYGIAVIMAS

13. Prieš pradedant vienetą mokyti žygiuoti, būtina, kad kiekvienas pareigūnas gerai išmoktų žygiuoti individualiai.

14. Pradinė žygiavimo padėtis – stovėsena „ramiai“.

15. Visi žygiavimo veiksmai, išskyrus bėgimą, atliekami rikiuotės (žygio) žingsniu. Žygiavimas rikiuotės žingsniu yra stovėsenos „ramiai“ ir atitinkamo žingsnio derinys. Trumpam nuotoliui vadas nurodo žingsnių skaičių į priekį, atgal ar į šonus, sukomanduodamas, pvz.:

„Tris žingsnius į priekį žengte – MARŠ!“. Išgirdus vykdomąją komandą „marš“, žengiama rikiuotės žingsniu nurodytą žingsnių skaičių į priekį pradedant kaire koja ir sustojama.

„Tris žingsnius atgal žengte – MARŠ!“. Išgirdus vykdomąją komandą „marš“, žengiama nurodytą žingsnių skaičių pradedant kaire koja atgal ir sustojama. Rankomis nemosuojama.

„Tris žingsnius į kairę (į dešinę) žengte – MARŠ!“. Išgirdus vykdomąją komandą „marš“, kairė (dešinė) koja pastatoma į šoną ir pristatoma dešinė (kairė) koja. Šis veiksmas kartojamas tiek kartų, kiek žingsnių buvo nurodyta komandoje. Rankomis nemosuojama.

16. Žingsnio dydis – 70–80 cm, tempas – 110–120 žingsnių per minutę. Bėgant žingsnio dydis – 80–90 cm, tempas – 160–180 žingsnių per minutę. Žingsnio atgal ir pusžingsnio dydis – 35–40 cm, į šoną – 25–30 cm. Lėto žingsnio tempas – 50–60 žingsnių per minutę.

17. Padaliniai (vienetai) rikiuotės žingsniu žygiuoja visais atvejais (tarnybos skirstymo ir ceremonijų metu, per rikiuotės apžiūras, pratybų metu, atiduodami pagarbą, keisdami savo buvimo vietą), išskyrus judėjimą žygio žingsniu žygio bei pratybų, kuriose yra būtinas žygio žingsnio naudojimas, metu. Atskirai nuo savo padalinio judantis pareigūnas rikiuotės žingsniu juda, tik atiduodamas pagarbą bei išeidamas iš rikiuotės ir atsistodamas į ją.

18. Eiti rikiuotės žingsniu pradedama po komandos **„Žengte – MARŠ!“.**

19. Išgirdus paruošiamąją komandą kūnas pasvyra į priekį ir jo svoris perkeliamas ant dešinės kojos. Po vykdomosios komandos, žiūrint tiesiai prieš save, kaire koja žengiamas visas žingsnis pirmyn.

20. Einant rikiuotės žingsniu, kojos keliamos 5 cm nuo žemės ir statomos nuo kulno ant visos pėdos. Rankomis laisvai mosuojama, lenkiant per alkūnę ne aukščiau juosmens, išilgai kūno 15 cm į priekį ir 10 cm atgal. Keliant kairę koją, keliama dešinė ranka ir atvirkščiai (4 pav.).

4 pav. Rikiuotės žingsnis

PASTABA. Tam, kad vieneto veiksmai žygiavimo metu būtų darnūs ir vienodi, rikiuotės vadas privalo kiekvienam pareigūnui individualiai nustatyti rankų mostų pirmyn ir atgal ilgį bei rankų kėlimo aukštį.

21. Žygiuoti vietoje pradedama sukomandavus **„Vietoje žengte – MARŠ!“** (einant – **„Vietoje – MARŠ!“**). Po vykdomosios komandos „marš“ žengiamas dar vienas žingsnis, pritraukiama kita koja ir pradedama žygiuoti vietoje, keliant kojų pirštus 3-5 cm nuo žemės. Koja statoma nuo pirštų ant visos pėdos į tą pačią vietą. Rankomis mosuojama žingsnio taktu taip pat, kaip ir einant rikiuotės žingsniu.

22. Norint pereiti iš žygiavimo vietoje į žygiavimą pirmyn, komanduojama: **„Pirmyn – MARŠ!“.** Šios komandos vykdomoji dalis tariama kairei kojai liečiant žemę. Kaire koja palietęs žemę, pareigūnas dešine koja žengia žingsnį vietoje ir kaire koja žengia visą žingsnį į priekį (t. y. žygiuoja į priekį).

23. Žygiavimas stabdomas komanda, pvz.: **„Būry, STOK!“.** Paruošiamoji komandos dalis tariama nepaisant, kuri koja liečia žemę. Išgirdus vykdomąją komandos dalį „stok“, žengiamas dar vienas žingsnis ir, pristačius kitą koją sustojama.

24. Visais atvejais žygiuodami pareigūnai privalo laikytis lygiavimo ir statute nustatytų atstumų.

25. Ilgus nuotolius vienetai žygiuoja žygio žingsniu. Žygio žingsniu pradedama žygiuoti sukomandavus **„Žygio žingsniu – MARŠ!“.**

26. Žygiuojant žygio žingsniu nereikia laikytis rikiuotės žingsnio reikalavimų: rankų judesiai laisvi, kūnas neįtemptas, galima sukinėti galvą į šonus ir žygiuoti nesilaikant ritmo.

27. Žygiuodami pareigūnai privalo laikytis lygiavimo ir nustatytų atstumų.

28. Norint pereiti iš žygio į rikiuotės žingsnį komanduojama, pvz.: **„Būry, rikiuotes žingsniu MARŠ!“.** Vieneto vadas pareigūnų žygiavimo ritmui nustatyti skaičiuoja: **„VIENS, DU, TRYS...!“**, sakant neporinį skaičių statoma kairė, o porinį – dešinė koja.

29. Žygiuojant sukamasi sukomandavus:

29.1. **„Dešinėn (pusiau dešinėn) – MARŠ!“.** Komandos **„Dešinėn – MARŠ!“** vykdomoji dalis tariama statant ant žemės dešinę koją. Po to dar žengiamas vienas žingsnis kaire koja ir pasisukama ant kairės kojos pirštų 90° kampu nurodyta kryptimi ir, tęsiant mostus rankomis bei keliant dešinę koją visam žingsniui, tęsiamas judėjimas nauja kryptimi. Sukinio metu rankomis nemosuojama.

29.2. **„Kairėn (pusiau kairėn) – MARŠ!“.** Komandos **„Kairėn – MARŠ!“** vykdomoji dalis tariama statant ant žemės kairę koją. Po to dar žengiamas vienas žingsnis dešine koja ir pasisukama ant dešinės kojos pirštų 90° kampu nurodyta kryptimi ir, tęsiant mostus rankomis bei keliant kairę koją visam žingsniui, tęsiamas judėjimas nauja kryptimi. Sukinio metu rankomis nemosuojama.

29.3. **„Aplink – MARŠ!“.** Komandos **„Aplink – MARŠ!“** vykdomoji dalis tariama statant ant žemės dešinę koją. Po to dar žengiamas vienas žingsnis kaire koja ir pasisukama per dešinįjį petį ant kojų pirštų 180° kampu, tęsiant mostus rankomis bei keliant kairę koją visam žingsniui, tęsiamas judėjimas nauja kryptimi. Sukinio metu rankomis nemosuojama.

30. Sukinių metu žygiavimo tempas nekinta. Pagal komandas **„Pusiau dešinėn (kairėn) – MARŠ!“** sukamasi 45° kampu nurodyta kryptimi.

31. Bėgti pradedama iš vietos arba judėjimo metu po komandos **„Bėgte – MARŠ!“.**

32. Išgirdus paruošiamąją komandą, kūnas pasvyra truputį į priekį, rankos sulenkiamos per alkūnes taip, kad rankų dilbiai būtų lygiagrečiai su žeme. Po vykdomosios komandos pradedama bėgti kaire koja. Rankomis laisvai mosuojama žingsnio taktu.

33. Iš ėjimo pereinant į bėgimą po paruošiamosios komandos rankos sulenkiamos per alkūnes. Išgirdus vykdomąją komandą, žengiamas dar vienas žingsnis ir kita koja pradedama bėgti.

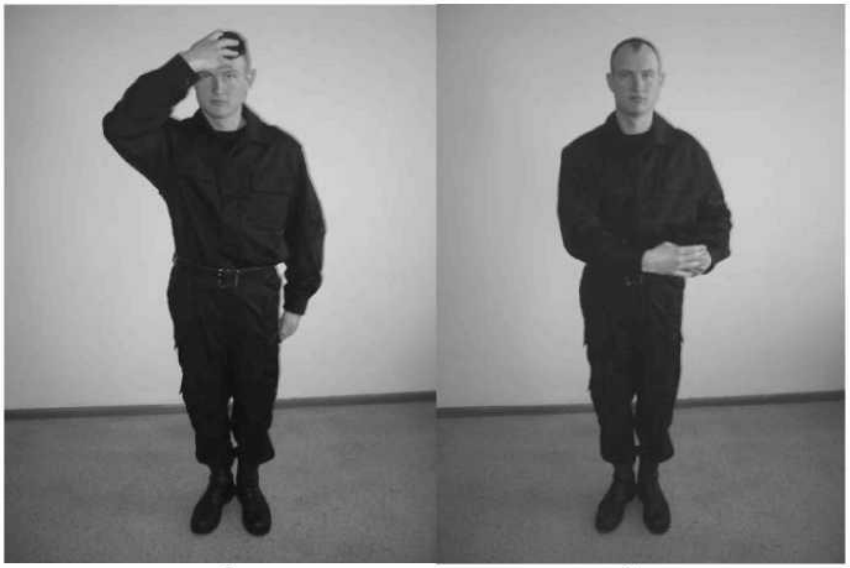
34. Norint pereiti iš bėgimo į rikiuotės žingsnį, komanduojama: **„Žengte – MARŠ!“.** Vykdomoji komandos dalis ištariama statant ant žemės dešinę koją. Po vykdomosios komandos dar du žingsnius bėgama ir kaire koja pradedama eiti rikiuotės žingsniu.

35. Bėgant privaloma laikytis lygiavimo ir nustatytų atstumų.

_____

Vidaus reikalų statutinių įstaigų rikiuotės ir
ceremonijų statuto
6 priedas

GALVOS APDANGALO NUSIĖMIMAS

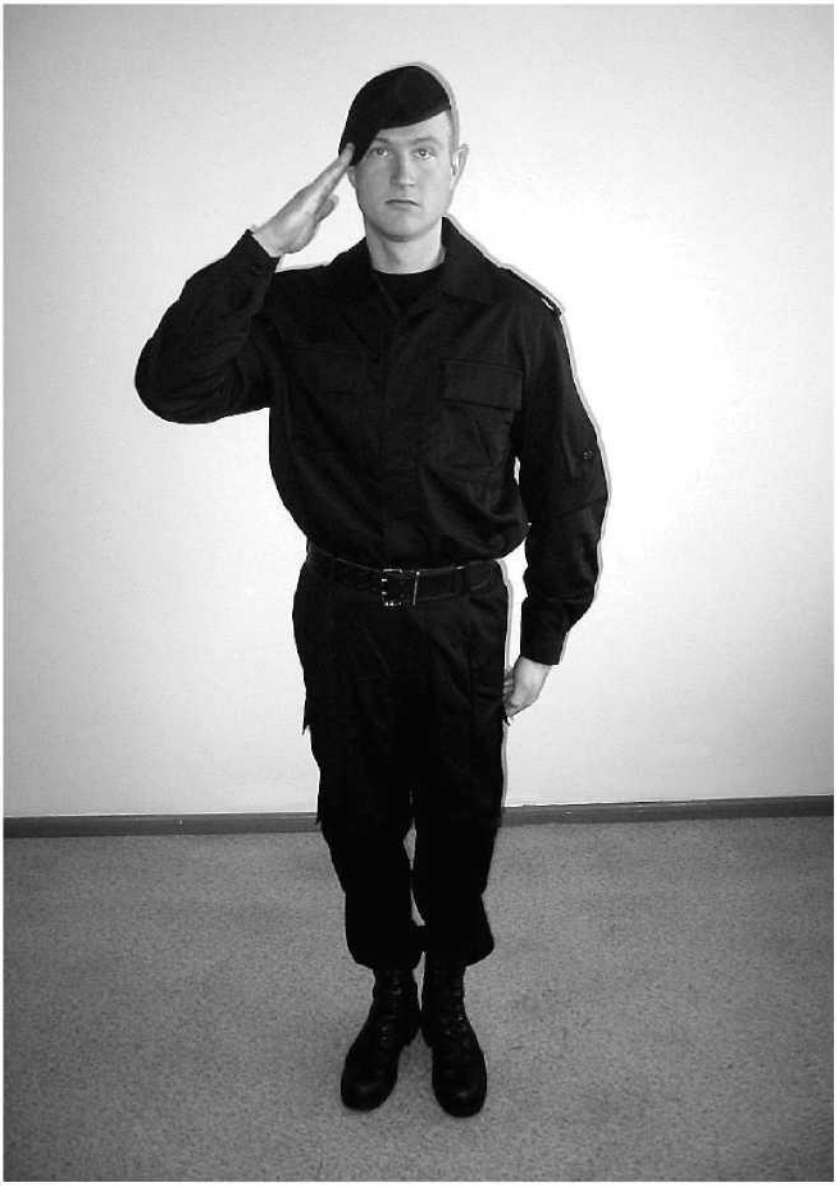
1 2

3 4

Vidaus reikalų statutinių įstaigų rikiuotės ir
ceremonijų statuto
7 priedas

PAGARBOS ATIDAVIMAS

Pagarbos atidavimas (priėmimas)

_____

Vidaus reikalų statutinių įstaigų

rikiuotės ir ceremonijų statuto
8 priedas

RIKIUOTĖS VEIKSMAI SU GINKLAIS

Stovėsena su automatiniais šautuvais su atlenkiama buože „ramiai“ (ginklas ant peties)

Stovėsena su automatiniais šautuvais su atlenkiama buože „ramiai“ (ginklas prie krūtinės)

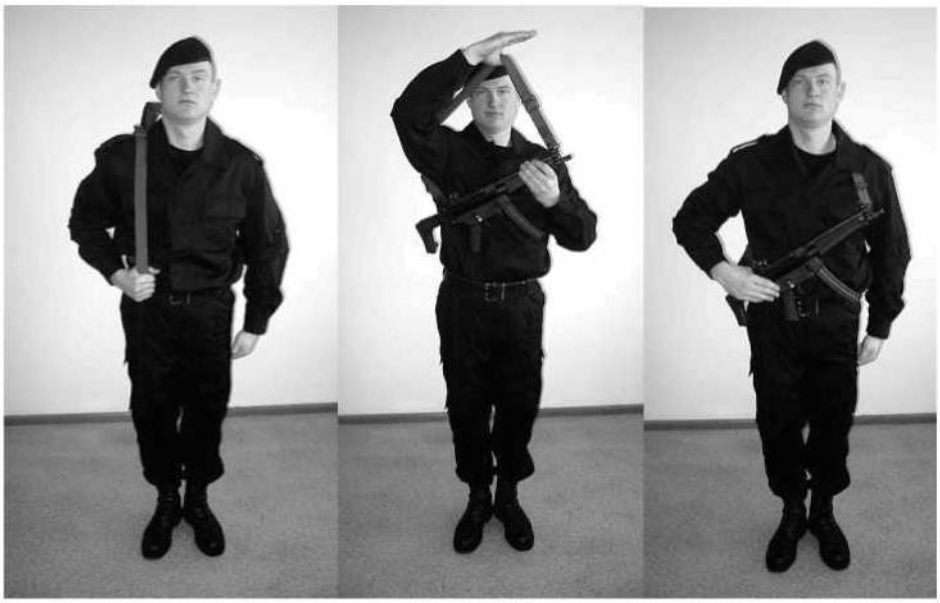
Stovėsena su automatiniais šautuvais „laisvai“ (ginklas ant peties)

Stovėsena su automatiniais šautuvais„laisvai“ (ginklas prie krūtinės)

Vidaus reikalų statutinių įstaigų rikiuotės ir
ceremonijų statuto
9 priedas

RIKIUOTĖS VEIKSMAI SU GINKLAIS

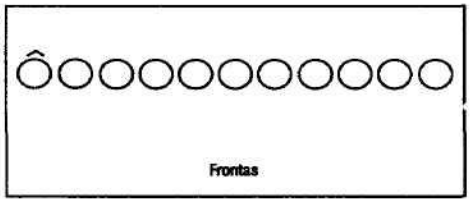
Veiksmai su automatiniu šautuvu atlenkiama buože:
„Ginklą prie krūtinės – KABINK!“

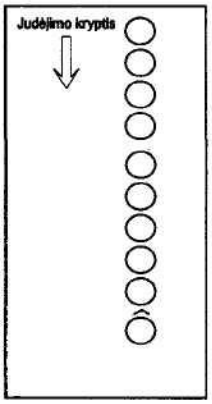
Veiksmai su automatiniu šautuvu atlenkiama buože:
„Ginklą ant peties – KABINK!“

Vidaus reikalų statutinių įstaigų rikiuotės ir
ceremonijų statuto
10 priedas

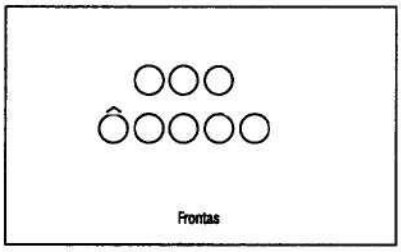
VIENETO RIKIUOTĖ

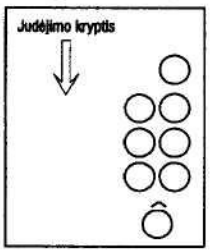
Grupės eilė

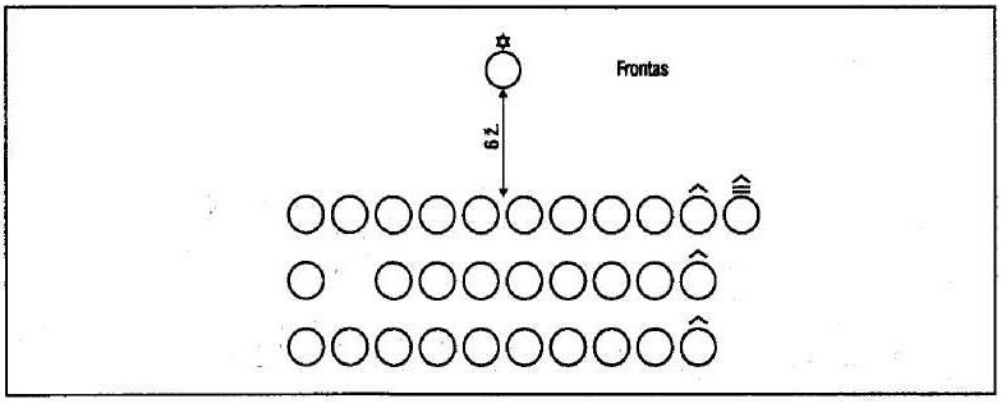
Grupės vora po vieną

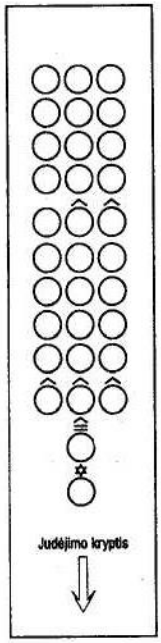
Grupės dvieilė

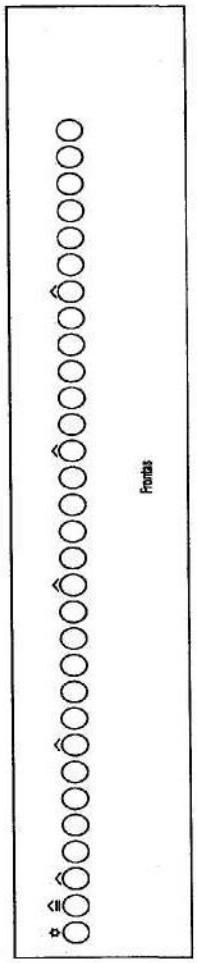
Grupės vora po du

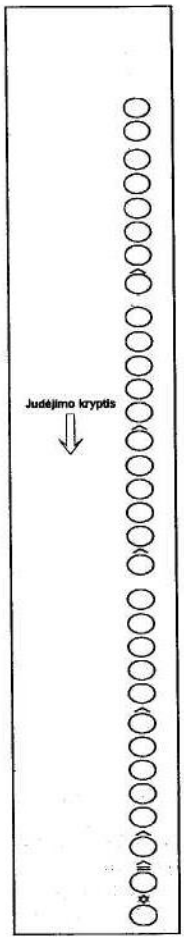
Trieilė

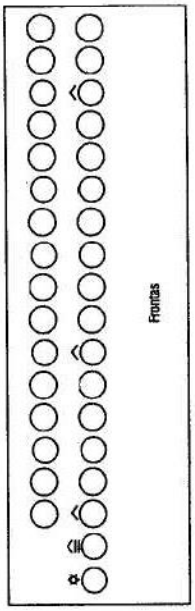
Vora po tris

Eilė

Vora po vieną

Dvieilė

PAAIŠKINIMAI: pareigūnas, (pvz.: grupės, skyriaus, pamainos, grandies vadas), (pvz.: užkardos, būrio vado pavaduotojas), (pvz.: užkardos, būrio vadas).

Vidaus reikalų statutinių įstaigų rikiuotės ir
ceremonijų statuto
11 priedas

RIKIUOTĖS VEIKSMAI SU GINKLAIS

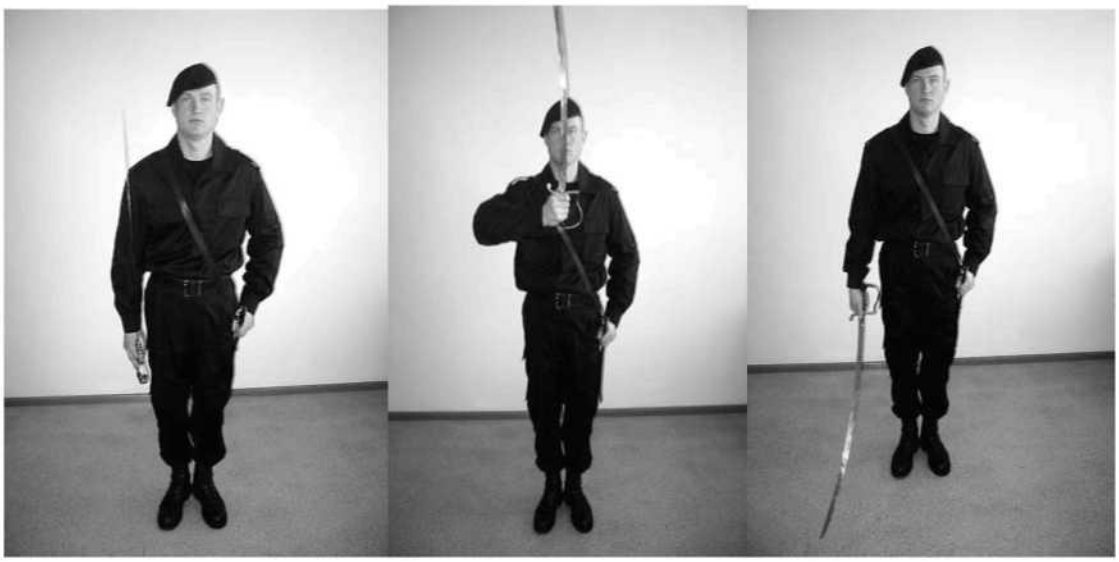
Veiksmai su automatiniu šautuvu „Ginklą pa – DĖK!“

Vidaus reikalų statutinių įstaigų rikiuotės ir
ceremonijų statuto
12 priedas

VEIKSMAI SU KARDU RIKIUOTĖJE

Veiksmai po komandos „Kardą iš – TRAUK!“ (iš padėties prie peties)

Veiksmai po komandos „Kardu (ginklu) – GERBK!“
(iš padėties prie peties arba „ramiai“)

Vidaus reikalų statutinių įstaigų rikiuotės ir
ceremonijų statuto
13 priedas

VEIKSMAI SU KARDU RIKIUOTĖJE

Kardo padėtis prie peties parado metu

Vidaus reikalų statutinių įstaigų
rikiuotės ir ceremonijų statuto
14 priedas

VEIKSMAI SU VĖLIAVA RIKIUOTĖJE

Rikiuotės stovėsena „ramiai“
(padėtyje prie kojos)

Rikiuotės stovėsena su vėliava „laisvai“